

DIRVA

THE FIELD
Nr. 79
Spalis-October 16, 1958
Cleveland, Ohio

Dabartinė JAV ūkinė padėtis

PRAMONĖ ATSIGAUNA, O BEDARBIŲ SKAIČIUS NEŽYMIAMAZĖJA. — LAUKIAMA, KAD 1959 M. AUTOMOBILIAI TURĖS DIDESNĮ PASISEKIMĄ. — KAIP Į BEDARBIŲ PROBLEMĄ ŽIŪRI EKONOMISTAI, KURIE PASIDALINĖ Į DVI PAGRINDINES GRUPES.

JONAS KAZLAUSKAS

Dabartinis ūkinis gerėjimas skirtingai veikia į gamybą ir dirbančiųjų skaičių. Pramonė atsigauja žymiai sparčiau, negu bedarbių skaičius mažėja. Daugelis pramonės šakų atgavo 30-40% prarasto produkcijos lygio (balandis ir gegužis buvo stipriausi krizės mėnesiai), tuo tarpu bedarbiai sumažėjo tik 20%, — 4.8 milijono darbininkų tebeieško darbo.

Automobilių pramonė jau turi su darbininkais pasirašytą sutartį. 1959 metų modeliai rodo geresnį pasisekimą, negu 1958 m. Laukiama, kad naujieji automobiliai peršoks 5 milijonus. Šių metų modelių vargu ar bus parduota daugiau kaip 4.4 milijono.

Plienas jau smarkiai pajudėjo ir rodo tendencijas didesnei gamybai. Namų statyba gerėja. Inventorių likvidacija baigiasi, nauji užsakymai fabrikantams didėja. Pramonės bendrovės investavimas į gamybos priemones nebemažina. Artimoje ateityje pradės didinti. Federalinės valdžios išlaidos augs, vartotojai pamažu įgauna didesnį pasitikėjimą ateitimi, tačiau nedirbančiųjų skaičius lieka problema, kurios išsprendimu ekonomistų nuomonės yra skirtingos, atstovaujančios dvi pagrindines grupes.

Pirmosios grupės atstovai, jie yra priskiriami prie optimistų, teigia, kad dabartinis bedarbių skaičius nėra didelė ateities problema. Gamybai pasiekus prieškrizinį pirmosios 1957 metų pusės lygį, nedirbančiųjų problema nustos dabartinio aktualumo.

Praeities ūkinės krizės ir atoslūgiai parodė, kad pradžioje ekonominio gerėjimo gamyba visuomet žygiuoja sparčiau, negu dirbančiųjų skaičius. Pramonininkai yra atsargūs samdydami darbininkus. Jie mieliau pailgina darbo valandas, negu didina darbininkų skaičių, nes pilnas pasitikėjimas gerbūvio ir pelno ateitimi nėra grįžęs. Jie nori įsitikinti, jog didesnį darbą jėga pateisina numatomus planus. Ir tas jau šiuo metu pastebima.

Gamyba jau pakilo, pramonėje esančių darbininkų valandos pailgėjo, kai kurie fabrikai jau turi viršvalandžių, darbininkų grįžimas ir įsijungimas į pramonę vyksta lėtai. Pagręžimui įgavus pilną tempą, dirbančiųjų skaičius sparčiau didės.

Antrosios grupės ekonomistai nesutinka su pirmųjų samprotavimais, ir greito esamo bedarbių skaičiaus sumažėjimo nenumato. Jie teigia, kad gamybos lygio auginimas vyks greičiau, negu dirbantieji. Produkcijai pasiekus 1957 m. liepos mėn. aukštį, bedarbių skaičius sieks 4 milijonus, kurie pamažu turės įsijungti į prekybos ir patarnavimų sritis. Pramonė visų jau nepajėgs paminti.

Savo teigimams pagrįsti jie randa keletą gana svarių faktorių. Esą krizės metu darbininko gamybinis pajėgumas visuomet pakyla — baimė netekti darbo verčia jį būti atsakingesniu ir darbštesniu. Ir tai įvyks faktas šios krizės metu. Per pirmuosius šių metų 8 mėnesius pramonės darbininkas padidino

5% savo produktyvumą. Metams pasibaigus gali siekti net 7%. Tuo tarpu paskutinių trijų metų produktyvumas pakilęs tik 7.5%, kasmet po 2.5%.

Paskutinių 15 mėnesių bėgyje į darbo rinką atėjo naujų, jaunų darbininkų, kurie padidino jau esantį darbo rinkoje perteklių ir kartų bedarbių eiles.

Nuolatinis darbininkų atlyginimų kėlimas verčia pramonin-

kus ieškoti naujų būdų ir su mažesne darbo jėga pagaminti tiek pat gaminių. Šios krizės metu taip pat pagerinti gamybos metodai, kurie eliminavo nemažą darbininkų.

Labai abejotina ar geležinkeliai, plieno gamyba ir chemikalų pramonės pašauks visus atleistus darbininkus, kurių dar yra virš pusės milijono. Kuo brangesnis darbas, tuo labiau pramonės atstovai nori jį sumažinti. Tuo nori numušti gaminio kainą, kad liktų didesnis pelnas, ir atlaikytų rinkos konkurenciją.

Kuri ekonomistų grupė bus teisinga parodys ateitis, tačiau optimistų teigimai nėra stipresni, negu antrosios pusės, kuri tenkinasi nuosaikiu bedarbių skaičiaus mažėjimu. O tas mažėjimas, jų nuomone, yra dalies darbininkų perėjimas į prekybos ir patarnavimų šakas.

kė įsitikinimą, kad pavergtosios tautos atgaus laisvę, tačiau viena pagrindinių tikslui pasiekti sąlygų esanti pačių pavergtųjų viltis ir tikėjimas. Todėl laisvųjų pareiga palaikyti laisvės viltį anapus geležinės uždangos. Bendromis laisvę gerbiančiųjų pastangomis laisvę turi laimėti, — baigė p. M. Stitt-Church.

Jaunieji atėjo su rezoliucija

Lietuviai studentai paruošė rezoliuciją, nusakančią Kremliaus įvykdytą Pabaltijo valstybių pagrobimą, jų klasingą politiką Rytų Europoje, Artimuosiose Rytuose ir Azijoje, siekiant naujų grobuoniškų tikslų, ir prašančią JAV prezidentą ir valstybės sekretorių ir toliau kovoti dėl taikos ir saugumo, pagrįsto teise ir teisingumu, o taip pat siekti Pabaltijo valstybių suvereninių teisių restauravimo ir nepriklausomybės, kaip būtinos tarptautinio teisingumo sąlygos.

Ant. Kalvaičiui perspaūšė rezoliuciją, ji buvo vieningai priimta. Jos nuorašus nutarta pasiųsti taip pat Illinois senatoriams P. H. Douglas ir E. Dirksen ir vietos gubernatoriui.

Koncertinė talka

Trijų tautų vėliavomis ir valstybių herbais papuoštoje scenoje latvis Laimuts Krīngel pagrojo smuiku kelis kūrinius. Jam pianu akompanavo Ora Zaige. (Teatleidžia visi palestieji, jei jų vardai ar pavardės kiek iškreipti. Nebuvo programų, o ir iš scenos jų vardai nebuvo aiškiai paskelbtai).

KRUVINAS RANKAS NUO PABALTIO VALSTYBIŲ!

LITUOVOS KONSULO DR. P. DAUŽVARDŽIO PAREIŠKIMAS PABALTIO VALSTYBIŲ DRAUGINGUMO SUTARTIES MINEJIME. — JAV KONGRESO NARĖ MARGARETTE STITT-CHURCH KALBA PABALTIEČIŲ DEMONSTRACIJOJE. — LATVIAMS ATSTOVAUJA LANDMANIS, O ESTAMS HOLBERG. — JAUNIMAS PARUOŠĖ REZOLIUCIJĄ.

Chicagoje veikiančio Amerikos Pabaltijo Komiteto iniciatyva, spalio 12 dieną Jaunimo Centre surengtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugingumo sutarties 24 metų minėjimas. Apibūdindamas sutarties esmę, Dr. Daužvardis priminė, kad 1934 m. rugsėjo mėnesį trijų Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrų Ženevoje pasirašytosios sutarties pagrindinis tikslas — draugingumas ir politinis, kultūrinis ir ekonominis bendradarbiavimas. Sutartis numatė reguliarias Lietuvos, Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrų konferencijas. Jų 1934-1940 metų tarpe buvo 11. Sutarties prasme liudija faktas, kad ir dabar — po 24 metų — ji yra gyva ir veikminga. Laisvės esą trijų valstybių diplomatai ir dabar konferuoja ir bendradarbiauja. Paskutinis jų koordinuotos veiklos aktas — identiškos notos laisvojo pasaulio vyriausybėms ir tarptautiniams organams, atkreipiančios jų dėmesį į Pabaltijo valstybių statusą ir prašančios būsimuosiuose didžiųjų pasitarimuose respektuoti jų teises ir siekti jų laisvės.

Chicagoje veikiančio Amerikos Pabaltijo Komiteto iniciatyva, spalio 12 dieną Jaunimo Centre surengtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugingumo sutarties 24 metų minėjimas. Apibūdindamas sutarties esmę, Dr. Daužvardis priminė, kad 1934 m. rugsėjo mėnesį trijų Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrų Ženevoje pasirašytosios sutarties pagrindinis tikslas — draugingumas ir politinis, kultūrinis ir ekonominis bendradarbiavimas. Sutartis numatė reguliarias Lietuvos, Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrų konferencijas. Jų 1934-1940 metų tarpe buvo 11. Sutarties prasme liudija faktas, kad ir dabar — po 24 metų — ji yra gyva ir veikminga. Laisvės esą trijų valstybių diplomatai ir dabar konferuoja ir bendradarbiauja. Paskutinis jų koordinuotos veiklos aktas — identiškos notos laisvojo pasaulio vyriausybėms ir tarptautiniams organams, atkreipiančios jų dėmesį į Pabaltijo valstybių statusą ir prašančios būsimuosiuose didžiųjų pasitarimuose respektuoti jų teises ir siekti jų laisvės.

Chicagoje veikiančio Amerikos Pabaltijo Komiteto iniciatyva, spalio 12 dieną Jaunimo Centre surengtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugingumo sutarties 24 metų minėjimas. Apibūdindamas sutarties esmę, Dr. Daužvardis priminė, kad 1934 m. rugsėjo mėnesį trijų Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrų Ženevoje pasirašytosios sutarties pagrindinis tikslas — draugingumas ir politinis, kultūrinis ir ekonominis bendradarbiavimas. Sutartis numatė reguliarias Lietuvos, Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrų konferencijas. Jų 1934-1940 metų tarpe buvo 11. Sutarties prasme liudija faktas, kad ir dabar — po 24 metų — ji yra gyva ir veikminga. Laisvės esą trijų valstybių diplomatai ir dabar konferuoja ir bendradarbiauja. Paskutinis jų koordinuotos veiklos aktas — identiškos notos laisvojo pasaulio vyriausybėms ir tarptautiniams organams, atkreipiančios jų dėmesį į Pabaltijo valstybių statusą ir prašančios būsimuosiuose didžiųjų pasitarimuose respektuoti jų teises ir siekti jų laisvės.

Chicagoje veikiančio Amerikos Pabaltijo Komiteto iniciatyva, spalio 12 dieną Jaunimo Centre surengtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugingumo sutarties 24 metų minėjimas. Apibūdindamas sutarties esmę, Dr. Daužvardis priminė, kad 1934 m. rugsėjo mėnesį trijų Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrų Ženevoje pasirašytosios sutarties pagrindinis tikslas — draugingumas ir politinis, kultūrinis ir ekonominis bendradarbiavimas. Sutartis numatė reguliarias Lietuvos, Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrų konferencijas. Jų 1934-1940 metų tarpe buvo 11. Sutarties prasme liudija faktas, kad ir dabar — po 24 metų — ji yra gyva ir veikminga. Laisvės esą trijų valstybių diplomatai ir dabar konferuoja ir bendradarbiauja. Paskutinis jų koordinuotos veiklos aktas — identiškos notos laisvojo pasaulio vyriausybėms ir tarptautiniams organams, atkreipiančios jų dėmesį į Pabaltijo valstybių statusą ir prašančios būsimuosiuose didžiųjų pasitarimuose respektuoti jų teises ir siekti jų laisvės.

Bolševikinė sutarties interpretacija

Dr. Daužvardis priminė bolševikinę bандitizmą, kai jie nekaltai bendradarbiavimo sutarčiai priimtą prieš Sovietų Sąjungą nukreipto susitarimo pobūdį ir apkaltino tris Pabaltijo kraštus

gresija prieš Maskvą. Baigdamas jis skatino pabaltiečius veikti intensyviai ir drauge su laisvųjų Vakarų pajėgomis siekti, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų kruvinas rankas iš Pabaltijo valstybių.

Estų atstovas Holberg skatino prisiminti trijų Baltijos jūros kraštų laisvės kovotojus, Sibiro tremtinius ir kankinius, kurių idealizmas pagimdė trims tautoms laisvę praelyje ir kurių aukos diktuoja mums suderintą kovą laikinai prarastai laisvei atgauti.

Latvių atstovas Valdīs Landmanis, kaip Pabaltijo Komiteto pirmininkas vadovavęs minėjimui, pabrėžė trijų Pabaltijo tautų vienybės realumą ir būtinumą ir pareiškė viltį, kad ateityje jis pasireiškės dar praktiškiau ir glaudžiau ne tik visų trijų laisvųjų kaimynų, bet ir viso laisvojo pasaulio gerovei.

Laisvė turi laimėti

Judri JAV kongreso narė Margarette Stitt-Church, apkeliavusi Europą ir Afriką, nors tą pačią dieną turėjo dalyvauti kitame susirinkime, įstengė į pabaigą atsirasti Jaunimo Centre ir jautriai prisiminti Pabaltijo valstybių likimą. Pabrėžusi savo domėjimąsi Pabaltijo valstybėmis nuo jų nepriklausomo gyvenimo restauravimo prieš 40 metų, ji prisiminė nepaprastą jų laisvės metu pažangą ir kūrybingumą. Kongreso atstovė parei-

VATIKANAS RUOŠIASI POPIEŽIAUS RINKIMAMS

Po iškilmingų popiežiaus Pijaus XII laidotuvių, Vatikane pradėti pasiruošimai konklavui, t. y. kardinolų užsidarymui naujam, 262-jam iš eilės, popiežiui rinkti.

Su Pijaus XII mirtimi galbūt baigėsi viena, 20 metų trukusi era. Naujasis popiežius gali atnešti naujas idėjas, gali pakeisti Vatikano pozicijas ir santykius su kitais kraštais, gali pradėti naują Vatikano erą. Toki teoretiški svarstymai. Tačiau praktiškai daugiausia laikomasi tradicijų ir staigių permainų nedaroma.

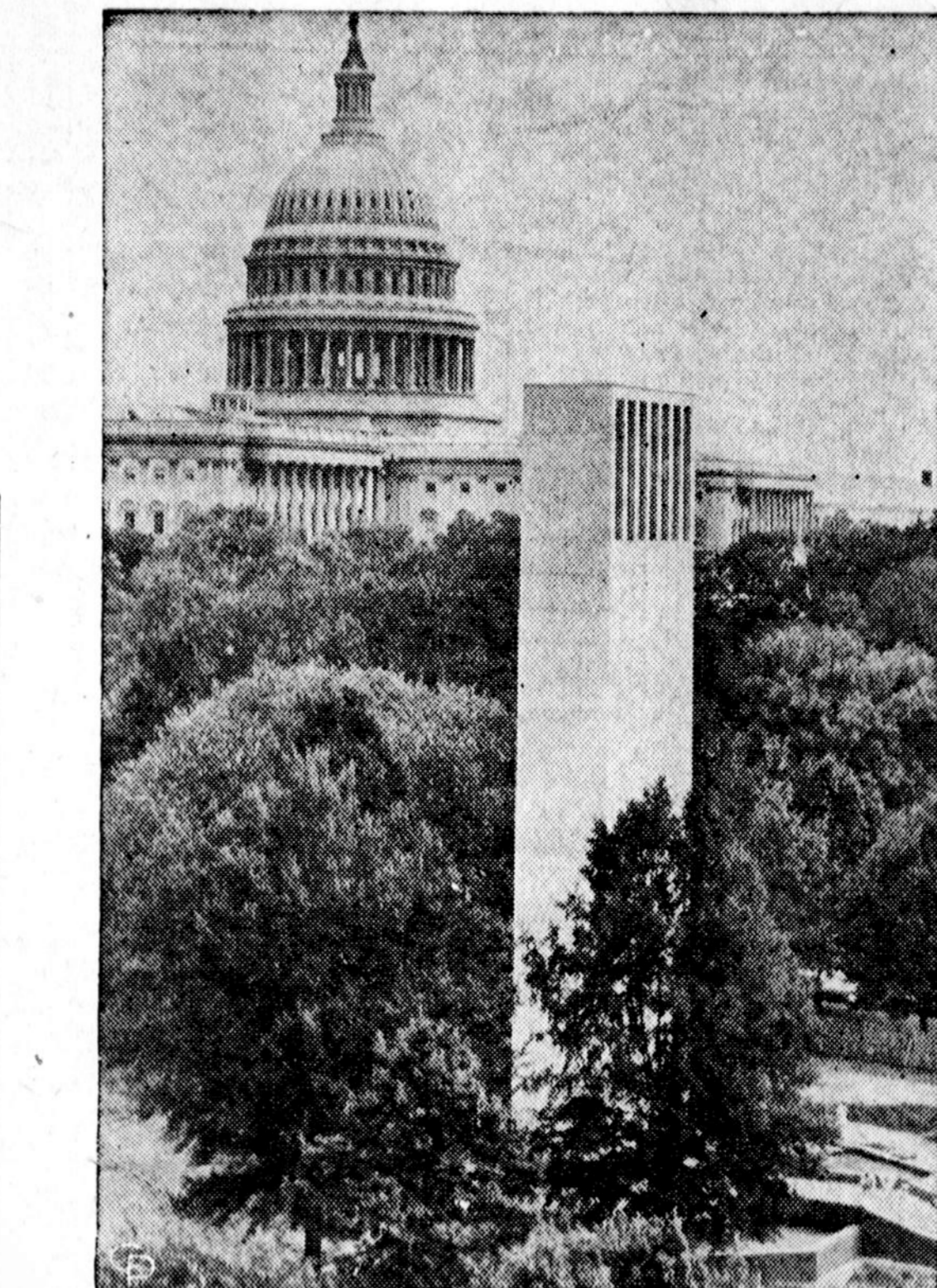
Pijui XII, kuris buvo vadinas Taikos popiežiumi, teko nepaprastai sunkus laikotarpis. Jis buvo išrinktas 1939 metais, II Pasaulinio karo išvakarėse, ir jo taikos pastangų didžiulį priešai buvo Hitleris ir Mussolinis, nekaltant jau apie Staliną, kurie užkūrė naują pasaulinio karo gaisrą, ir to gaisro pasėkos dar nėra likviduotos ligi šio dienos. Su kokiomis audromis teks susidurti naujam popiežiui, niekas negali pasakyti, tačiau nuo jų prognozų priklauso ir naujojo popiežiaus parinkimas.

Valstybinė ir dvasinė valdžia

Vatikanas tėra tik 109 akurus apimanti valstybėlė Romos viduryje, savarankiškai gyvuojanti nuo 1929 metų ir palaikanti diplomatinis santykius su 42 valstybėmis.

Tačiau dvasinė popiežiaus įtaka per 360 arkivyskupų bei patriarchų ir 1,667 vyskupus, kurie yra popiežiaus skiriami ir tiesiog jam atsakingi, apima 480 mil. žmonių. Tai reiškia didžiulią pasaulio religinę bendruomenę, apimančią maždaug penktadalį viso pasaulio gyventojų.

Daugiausia katalikų, apie 225 mil., gyvena Europoje, kurie ten sudaro beveik pusę gyventojų.

Roberto A. Tafto atminimui, Washington, netoli Kapitolio, pastatytas šis paminklas. Bokšte yra 27 varpai, kurie kas valandą skambina nacionalines melodijas. Jo statyba kaštavo \$900,000. Pinigai surinkti iš privačių aukotojų.

Seniai negirdėta Alė Kalvaitė-Velbasienė, akompanuoja Ant. Kalvaičiui, maloniai nustebo savo pajėgiu balsu ir todėl publikos buvo priversta paduoti bisui "Per naktį".

Keletą estų tautinių dainų padainavo mišrus choras, vadovaujamas dirigento Koop.

Iškilmės buvo pradėtos JAV ir trijų tautų himnais, o baigtos V. Landmanio padėka visiems dalyviams ir mintimi, kad ši manifestacija patarnaus glaudesniai pabaltiečių bendravimui ir bendram jų tikslui.

Pabaltijo moterų komiteto pastangomis, dalyviai buvo pavaišinti kava. J. P.

veiktas pašalinės įtakos. Konklavos metu kardinolai negauna laikraščių, negali naudotis radiju, telefonu, negali į savo celes įsinešti foto kamerų.

Teoretiskai popiežiumi gali būti renkamas kiekvienas vyras katalikas, tačiau jau 580 metų tebuvo renkami tik kardinolai. Kiekvienas konklavos dalyvis ant specialaus lapelio rašo renkamo asmens pavardę. Per dieną tegali būti vykdomi tik duje balsavimai, tačiau kardinolai negali iš savo celių išeiti, kol popiežius nebus galutinai išrinktas.

Po kiekvieno balsavimo skelbiami duomenys, balsų skaičiuotojas adata ir siūlu susiuva lapelius vienan pundelin ir sudėgina koplyčioje stovinčioje krosnelėje. Jei nė vienas kandidatas negauna dviejų trečdalių ir vieno balso daugumos, deginant naudojami šiaudai, kurie lauke esantiems juodu dūmu paskelbia, jog popiežius dar neišrinktas. Išrinkus gi, balsavimo lapeliai deginami vieni, ir pro kaminą iškyla baltas dūmas, turįsį "Habemus Papam" (turime popiežių!).

Pijus XII buvo išrinktas antroju balsavimu. Ilgiausia konkvala buvo 1268 metais, kuri tęsėsi dvejus metus ir devynis mėnesius. Ji baigėsi tik dėlto, kad Viterbox miestiečiai, kur konkvala buvo vykdoma, nudraskė kardinolų salės stogą, ir šie turėjo išsikirstyti, nepakeldami žiemos šalčių.

Italas ar ne?

436 metus, nuo olando Adriano VI laikų, popiežiaus sostą valdė vien italai. Italų dauguma sudarė kardinolų kolegiją. Pijaus XII metu kolegijos sudėtis pasikeitė: iš šiuo metu esančių 55 kardinolų tik 18 yra italų, likusieji 37 neitalai.

Todėl Romoje labai atsargiai spėjama apie kandidatų ir būsimuosius popiežius. Tačiau vis dėlto tu spėjiamųjų daugumą sudaro italai. Savu laiku neretai linksniuota New Yorko arkivyskupo Spellmano kandidatūra dabar minima gana retai. Iš kitų ne italų dar minimas armėnų kilmės Gregorius Petras XV Agagianianas, juodabarzdės Libano patriarchas.

Italų dar žinomi: Genujos arkiv. kard. Siri, jauniausias kardinolų kolegijos narys, tik 52 m. amžiaus, pasižymėjęs žydų globėjimu II Pas. karo metu;

kard. Lercaro iš Bolonijos, pasižymėjęs katalikų socialine akcija komunistų administruojamame S. Italijos mieste;

kard. Valeri, žymus Vatikano teologas;

kard. Ruffini, Palermos arkivyskupas ir

arkiv. Montini, kuris prieš kiek laiko atsiskė raudonosios kardinolo skrybėlės, kad galėtų pa-

VĖL 1000 DOLERIŲ KULTŪRINIAMS REIKALAMS

Spalio mėn. 11 dieną, Manger viešbuty, Clevelande, įvyko trečiasis Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas. Dalyvavo apie 30 Draugijos narių ir apie tiek pat žmonių ir svečių. Suvažiavimas praėjo labai darbingai ir darniai.

Suvažiavimui pirmininkavo t i buvo pakviestas Dr. J. Balčiūnas iš Strasburg, Ohio, sekretoriauti — Dr. Vaičiūnas iš Elyria, Ohio. Suvažiavimą pagerbė JAV Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas St. Barzdukas savo atsilankymu ir pasveikino žodžiu, pažymėdamas, kad atvyko asmeniškai Draugijai padėkoti už dvi premijas; Dramos 1957 ir Kultūros premiją 1958 m. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo ponios Stankaitienė ir Degesenė. Invokaciją sukalbėjo kun. Dziegoraitis. Buvo sveikinimų ir raštų.

Paskaitą skaitė Dr. Vaitėnas apie encefalogramas. Valdybos pirmininkas Dr. H. Brazaitis padarė platų pranešimą apie Draugijos nuveiktus darbus, kurio pranešimas buvo suvažiavimo šilta priimtas. Dar pranešimus padarė Dr. Ramanauskas ir Dr. Ambrozaitis. Revizijos pranešimą padarė Dr. Skrinska. Dr. Stankaitis padėkojo visiems gydytojams, šelpusiems lituanistinę mokyklą.

Iš svarbesnių nutarimų pažymėtina, kad Ohio gydytojai ir vėl paskyrė 1000 dol. lietuvių kultūriniais reikalams. Koku būdu ši premija bus skiriama ir kam, paaškės tik vėliau. Taip pat nutarta visos Amerikos lietuvių gydytojų suvažiavimą šaukti Clevelande.

Pažymėtinas valdybos gestas, kad buvo atšaukti šokiai Popiežiui Pijui XII mirus, ir vietoj to buvo suruoštas solistės Stempužienės koncertas, kuris praėjo dideliu pasisekimu. Solistei akomponavo muz. Švedas.

Po bendros vakarienės buvo paskelbti rezultatai valdybos rinkimų. Valdybon išrinkta: Ramanauskas, Ambrozaitis, Brazaitis, Stankaitis ir Degesys. Kandidatais Skrinska ir Masilionis.

Gydytojų žmonių būrelis turėjo savo atskirus posėdžius ir išrinko naują komitetą iš ponų Juodenienės, Čepulienės ir Vaičiūnienės. K. A.

geriau pasiūvesti darbams Vatikane. Milaniečiai jį vadina "darbininkų arkivyskupu".

Esama dar spėjimų, kad kardinolai galį rinkti senesnio amžiaus atstovą, kurio popiežia-vimas būtų trumpas, tačiau tuo metu kardinolų kolegija galėtų būti papildyta iki reikalingo 70 skaičiaus, ir tada toji kolegija vėliau išrinktų jaunesnį popiežių.

VISAM PASAULY

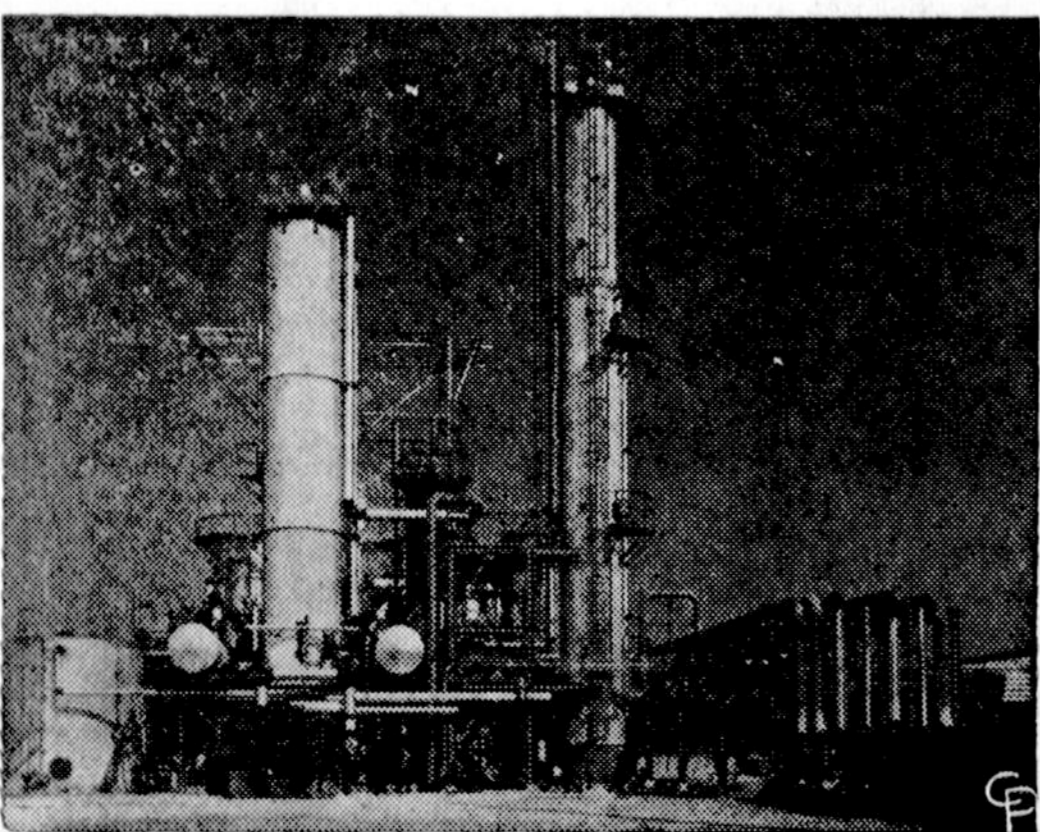
JAV gynybos sekretorius McElroy buvo susitikęs su Čiang-kaičeku, ieškodamas naujos formulės Quemoy krizei išspręsti. Salų igulos greičiausiai bus su mažintos, tačiau joms busiu duoti stipresni ginklai. Valst. sekr. Dulles pareiškė, kad derybose su komunistais salų ateitis nesprendžiama; JAV nevers Čiangkaičeką mažinti savo kariuomenę.

Prancūzijos karininkai Alžire pakluso De Gaulle įsakymui nesivelti į politiką. Paryžiuje tai laikoma didžiausiu De Gaulle politiniu laimėjimu po valdžios perėmimo.

JAV aukščiausias teismas patenkino sovietų šnipio Abelio apeliaciją, sutikdamas persvarstyti jo bylą.

Žiniomis iš Pragos, Chruščiovas vis tebeatsisakinėjęs duoti komunistinei Kinijai atominius ginklus. Vietoj jų jis pasiūlęs branduolinius ginklais aprūpintas sovietines divizijas.

Washingtono ekspertai kalba apie vis gausėjančius ženklus, kurie rodo, kad tarp Chruščiovo ir Mao didėjanti ideologinė įtam-

Floridijoje 1950 metais buvo 2,771,305 gyventojai, bet numatoma, kad 1975 metais bus 6,500,000 gyventojų. Nors į Floridą keliausi daugiausia pensininkai, bet nemažai keliausi ir jaunų, darbo ieškančių žmonių. Ir štai matome naujus cheminės pramonės fabrikus.

DIRVA THE FIELD

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Išteigtas 1915 metais. Atnk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Pijus J. Žiūriui, vyresnios kartos aktyviam veikėjui, šį ketvirtadienį — spalio 16 d. suėjo 65 metų sukaktis. Clevelandiečiai, o taip pat ir iš toliau atvykę, šią sukaktį paminės lapkričio mėn. 8 d. Čiurlionio Ansamblio namuose. Tą dieną Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius P. J. Žiūriui pagerbti rengia specialią popietę. Joje bus plačiau žvilgtelėta į sukaktuvininko nueitą lietuvių kelią ir atliktas darbus. Joje turės progos sveikinimo žodį pasakyti jo gerbėjai ir bičiuliai, o taip pat savo linkėjimus pareikšti ir toliau gyvenantieji, juos iš anksto atsiuntę laiškais ar telegramomis. Geriausia siųsti Dirvos redakcijos adresu.

Pijus J. Žiūrys tėvų žemę yra palikęs vaikystėje, eidamas septintuosius metus. Čia, grumdamasis su kieta gyvenimo kasdienybe, išėjo aukštuosius mokslus, gaudamas chemijos inžinieriaus laipsnį, čia ir lietuviškam darbu subrendo — nuo vaikystės dienų jį jį įsijungęs ir dabar juo tebeina. Pijus J. Žiūrys, tuo keliu eidamas, kaip ir daugelis kitų mūsų taurių tautiečių, tam darbu turėjo skirti ir labai daug laiko ir nemažai sunkiai uždirbtų asmeninių lėšų. Ypač P. J. Žiūrys labai daug energijos paskyrė ir lėšų išleido Lietuvai pačiu sunkiausiuoju metu, ją rušams užpuolus ir pavergus. Gi kada į JAV atvyko Lietuvos valstybės prezidentas A. Smetona J. P. Žiūrio aktyvumas ir darbas Lietuvai buvo pasiekęs patį aukščiausį laipsnį. Kitų savo tautiečių talkinamas, jis buvo aktyvus visose įmanomose pozicijose, kad tik Lietuvai daugiau draugų laimėtų ir jos laisvės bylą į teisingą kelią įstatytų.

Kada iš Vokietijos, ir kitų Europos nuolintų kraštų, su JAV lietuviams susirio pirmieji tremtiniai, P. J. Žiūrys ir jo ponai labai dosniai jiems tiesė pagalbos ranką. Ir ne tik pagalbos ranką tiesė, bet jį kraštą kvietė, savo namus pavertė tarsi pereinamąja stovykla. Tai buvo aukščiausias meilės įrodymas savajam tautiečiui, tai buvo žmogisko triumfas, kurio jokia jautesnė širdis negali užmiršti ir savo dėkingumą neparodyti. Šių eilučių rašytojui, lygiai prieš penkerius metus minint P. J. Žiūrio 60 metų sukaktį, teko taip rašyti:

"P. J. Žiūriui teko daug ko išgyventi, visokių dienų ir visokių vargų patirti, bet jis visoi toi kelionei ne tik pats lietuviška mintim ir

Lietuvai naudingais planais švietė, bet ir kitus paskui save traukė. Per tą laiką jį matome daugelyje organizacijų dirbant, jom aukojant savo brangų laiką ir uždirbtą dolerį, nešantį tėvynei ilgesio ugnį, žadinantį kitus daugiau dirbti ir aukotis Lietuvos reikalams".

Šiandien, po penkerių metų, tie žodžiai dar svarbesni ir daugiau reiškiantieji, negu anuo laiku, kada mes patys manėm kalnus nuversti ir didelius darbus nudirbti. Apgailestaujant reikia pasakyti, kad daugelis peranksti iš zadėtų ginti pozicijų pasitraukė. Daugelis prieš šiek suamerikonėjo, daugelis už savų namų pasislėpė. Tat ir savaim sprantama, kad tie švietus pavyzdžiai, kuriais spindi P. J. Žiūrio laikų veikėjai, mums dabar lar didesni, dar labiau patraukūs, dar daugiau brangūs. Jų jau reperdaugiausia ir turim. Vakaro daina, kaip ir kiekvieną iš mūsų, išsiveda anapus. O be jų mums bus sunkiau. Negalėsime yvais pavyzdžiais savims vaikams pasakyti: — Žiūrėkit, jie svetur visą amžių pragyveno, net tėvynei niekad nugaros neatsuko.

Sukaktuvininkui linkim sveikatos, nes energijos tautiniam darbui dirbti jam niekad netrūko. Ypač sveikatos dabar, kada teko pakelti sunkias operacijas kada teko išgyventi ir savo didele talkininko — brolio Feliksė netekimą. Ir tais linkėjimais vėlini tikim, kad su daugeliu šių ilučių skaitytojų, mes pasimaysim lapkričio 8 d. Čiurlionio Ansamblio namuose — specialiam P. J. Žiūrio pagerbime.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERgiade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvird., pentad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3763

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Tėjimas iš Rockwell St.)
VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniai: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

Kas ir kur?

• JAV LB Centro Valdyba dviejuose savo posėdžiuose aptarė sritis ir priėmė darbo planą.

• Amerikos lietuvių mokytojų suvažiavimas šaukiamas lapkričio 29 ir 30 dienomis Chicagoje. Šiuo metu aiškinamasi, ar jis galės būti visuotinis ar tik rajoninis. LB Centro Valdyba dėl suvažiavimo organizavimo susitarė su LB Chicagos apygarda, pavesdama jai atlikti parengiamuosius darbus.

• J. J. Bačiūnai šiuo metu lankosi Phoenix, Ariz. žada dar aplankyti kitus Arizonos miestus ir Meksiką.

• Petras Vėbra išrinktas naujuoju ALT S-gos Chicagos skyriaus pirmininku. Kitomis pareigomis naujoji valdyba pasiskirstė taip: vicepirm. inž. A. Bakšys, sekretorius S. Mankus ir išdinininkas K. Ramanauskas.

• Inž. S. Švedas, Liet. taut. akademinio sambūrio centro valdybos pirmininkas, po dvigubos operacijos, sėkmingai padarytos Dr. V. Maciūno, vėl įsijungė į darbą.

• Amerikos Lietuvių Taut. S-gos centro valdybos posėdyje svarstyti s-gos dešimtmečio minėjimai.

BOSTON

Į Bostoną atsikelia gyventi: Dr. E. Jansonas iš Osterville, Mass., dirbs Mutual Insurance Co. A. Dilba iš Bridgewater, Mass., dirbs Boston Instrument M. F. G. Co., Inc. A. Lileikis iš Worcester, Mass., kuris jau dirba Lietuvos Enciklopedijos leidykloje.

• Radijo "Laisvės Varpas" tralicinis koncertas rengiamas spalio 26 d. 3 v. p. p. Thomas Park High School salėje, So. Bostone. Programoje dalyvaus: solistai J. Liustikaitė, A. Brazis ir komp. J. Gaidelis.

Laisvės Varpo pranešėjo P. Viščinio pavaduotojų valdyba savo 8. m. spalio 7 d. posėdy patvirtino W. Beržinską.

Laisvės Varpas yra užsibrėžęs skleist lietuvių palaikymą ir Lietuvos vadavimo akciją. Jis rūpinasi duoti aktualijos, kelia naujai pasišvenčiančius mūsų kultūrininkus, gautas iš Lietuvos žinias bei muziką.

Nusistatyta, kad kiekvieno sekmadienio vedamieji būtų naujų kalbėtojų. Čia turėtų įsijungti mūsų visuomenininkai bei kultūrininkai įvairiais klausimais, kad neatsibostų tas pats kalbėtojas ar pranešėjas. Ši radijo programa yra visų reikalinga, neskiiriant nei naujų ar senų ateivių, nei politinių grupių.

• ALT S-ga yra prakvietusi dalyvauti Dr. V. Kudirkos 100 m. sukakties minėjime O. Kudirkaitė, kuri savo sutikimą atvykti jau yra davusi.

• Spalio 9 d. palaidota D. Nemakys-Petkus 26 m. amžiaus tragiškai mirusi. Tai A. J. Nemakys senų lietuvių veikėjų dukte.

• Lapkričio 16 d. yra rengiamas simfoninis koncertas Lietuvos Nepriklausomybės 40 m. sukaktiesi paminėti.

• Spalio 17 d. Jordan Hall salėje 8:30 v. v. įvyks smuikininkės Elenos Kuprevičūtės - Bergen smuiko koncertas. Akomp. muzikos R. K. Evans, rengia Pabaltiečių Draugija.

• Bostono Lietuvių Sporto Klubas "Dainava" drauge su šachmatų klubu rengia bendrą vakarienę lapkričio 9 d. Liet. Pil. Klube, So. Bostone.

• Lapkričio 22 d. ALT S-gos namuose rengiamj šokiai jaunimui, bus ir kavutė su užkandžiais ir suaugusiems.

mo ir būsimojo seimo (1959 metais) klausimai. Prieš pasirenkant vietą ir laiką seimui, nutarta atsiklausti S-gos narių nuomonės anketos būdu.

• Lietuvių Skautų Brolijos atskaitomybės-ūkiio skyriaus vedėju nuo šių metų spalio -1 d. vyriausias skautininkas pakviestė v. sk. V. Kizlaitį. Dabar visais LSB atskaitomybės reikalais kreiptis šiuo adresu: V. Kizlaitis, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Vyriausias skautininkas prašo tuntininkus, vietininkus ir kitus vadovus paskubinti atsiskaičyti už skautų liudijimus.

• Plačiai skaitomas tarptautinės politikos žurnalas FOREIGN AFFAIRS spalio numeryje naujai pasirodžiusios literatūros apie Rytų Europą saraše mini Aniceto Simučio suredugotą "Pasaulio Lietuvių žinyną". Rekomenduodama tuos leidinius žurnalo redakcija nurodo, kad jį mieliai tarpininkaus norintiems juos įsigyti.

• Paminėti atsiųstas "Jaunimo Žygių" 3(16) nr. Tai Krikšč. Dem. S-gos Jaunimo sekcijos leidžiamas "visuomeninio auklėjimosi ir krikščioniškos-demokratiškos politikos jaunimo laikraštis", knygos formato, 64 psl.

IŠ BALT VEIKLOS

Aukos

Liepos, rugpjūtis, rugsėjis organizaciniame darbe "sausio" mėnesiai, tačiau Balso Centre vyko įprastinis judėjimas. Turėta per 40,000 dolerių pajamų, daugiausia bendrai šalpai (arti 14,000 dolerių) ir Vasario 16 gimnazijai (4,700). Gavome iš JAV 116,000 svarų maisto, iš JAV lietuvių per 3,000 svarų rūbų bei 710 egz. knygy.

Išleido šalpai virš \$50,000

Trečiam ketvirtyje Baltas surinko keturiasdešimt, bet išleido

penkiasdešimt tūkstančių dolerių. Didžioji dalis šalpos nuėjo lietuviams į Lenkiją, į Punkską. Po to sekė Lietuva, Sibiras. Išleista daugiau kaip 20,000 dolerių. Vasario 16 gimnazijai persiųsti visi aukotojų pinigai, bet lėšų ten labai trūksta, net būtiniausias sąskaitos laukia apmokėjimo.

Už geležinės uždangos per pastutinius tris mėnesius Balso pagalba nuėjo 700 siuntinių, daugumoj vaistai. Balso Centras tiesioginiai iš JAV gamyklų gaudamas didelės nuolaidas nupirko ir išsiuntė už 1,500 dolerių specialiu vaistų.

DETROIT

STAIGMENA DETROITO LIETUVIAMS

Klausėmės solistų, duetų, kvartetų, oktetų, įvairių chorų koncertų, stebėjome silpnesnių ir geresnių vaidinimų, gėrėjomės savo "šilainės" ir iš kitur atvykusių tautiniais šokiais, bet išraiškos šokių menu bent Detroito scenoje, rodos, dar neturėjome progos pasidžiaugti.

Todėl šio mėn. 18 dieną, šeštadienį, Balso 76 skyriaus rengiamas vakaras-koncertas, kurio programą išpildys talentinga išraiškos šokių šokėja Jonė Kvietytė, bus Detroito lietuviams nemaža staigmena.

Šiuo metu p. Jonė Kvietytė gyvena Toronte ir dėsto išraiškos šokių meną Loretto kolegijoje. Ji dažnai duoda koncertus televizijoje ir įvairiuose Kanados ir Amerikos miestuose. Iš visur susilaukia daugybės padėkos laišku ir labai palankaus lietuvių, Kanados bei Amerikos angliškiosios spaudos įvertinimo. Atrodo, kad ir detroitieški jį neapvil.

Pasibaigus programai, bus šokiai ir veiks šaunus bufetas. Vakaro-koncerto pradžia 7 val. vak. Punktualiai.

Visi Detroito lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

K. Jurgutis

IŠ LAISKŲ REDAKCIJAI

ACIŪ PROF. V. JAKUBĖNUI!

Prisimindamas vis dar ploju prof. Vladui Jakubėnui už straipsnį "Rytų ir Vakarų skilimas meno kūryboje", DIRVOS 72 ir 73 numeriuose. Ir apeliuoju į visus, kurie viešose diskusijose kalba apie vadinamojo modernaus meno "komunistiškumą", kad imtų ir dar kartą paskaitytų tą straipsnį: gal liautųsi klaidžioje didžiame nesupratime.

Atvirai prisipažinsiu, kad į daugelį modernųjų meno apraiškų žiūriu "kaip avinas į naujus vartus", ir ligi šiol dar neturėjau laiko surasti argumentų, įrodančių, kodėl jie man būtinai turi patikti. Bet, turėdamas progos paskaityti pagal komunistų partinę liniją rašomų meno kritikų, žinau viena, kad retas kas taip neatlaidžiai smerkia moderniasias meno, ypač dailės kryptis, kaip tos kritikos. Ir niekas taip griežtai nereikalauja dailininkų laikytis realistinės mokyklos (dandant jį "socialistinį" turinį), kaip komunistų partija.

Todėl, kai girdžiu ir skaitau teigimus, anot kurių pastaroji lietuvių dailininkų kūrinijų paroda New Yorke buvusi neva kone pasidavimas komunistų įtakai, tai negaliu atsistebėti, kaip galėjo susidaryti toks nesupratimas. Juk tikras dalykas, kad, jeigu tos parodos komisijoj būtų sėdėjusi kompartija, tai vargu ar vienas kitas ten buvęs kūrinyb būtų buvęs priimtas į parodą. Priešingai, daug daugiau šansų būtų turėję patekti į parodą dabar protestuojančių dailininkų kūriniai, neišskiriant net ir išgarsintųjų gubų (žinoma, pridėjus parašą: "Geriausias kolūkio varpos valstybei!").

Su Picasso kompartijos santykiai panašūs, kaip Vaizganto su šliūpu — "tave myliu, o tavo raštus deginu".

Aš nesu tikras, ar mums būtina visų iš Lietuvos teritorijos kilusių ar kada nors tranzitu pro Lietuvą keliausių garsenybių nuopelnus įskaityti į lietuvių tau-

tos nuopelnus ir tomis plunksnomis puošti. Ir nežinau, iki kokio laipsnio yra ar nėra artimi ideologiniai ar politiniai ryšiai tarp kompartijos ir, sakysim, Lipschitzo ar Zoracho. Bet esu tikras, kad jų menas kompartijos akyse yra tik "supuvusios buržuazijos dekadentizmas". Taigi jų kūrybą smerkiant, gal ir nevytiomis, bet kaip tik atsiduriama toj pačioj tvoros pusėj su kompartija, o ne priešingai... Kaip taip atsitinka? Turbūt, dėl paklydimo nežinioj... Turbūt kokio žiburio reikia, nes, anot Binkio, "...prieblandoje, nepažindami viens kito, priešui ranką, draugui kardą tiesti kartais mes išdrįstam..."

V. Rastenis, N. Y.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudros kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service
Protect both parties
in the deal

EAGLE ŽENKLAI DAR LABIAU PADIDINA SUTAUPAS

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE

ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

59 METINIS IŠPARDAVIMAS

Extra specialios vertybės!

Vyrų Rayon GABARDINO

Dygsniuota pamušalu

Puspalciai

Reguliariai
9.98
vertės

7.99

Šilti, su dygsniuota pamušalu, rayon gabardino puspalciai vyrams. Su atlenkiamu kalnierium ir rankogaliais, kurie viduje apgaubia ranką dėl didesnės šilumos. Dydžiai 36 iki 46, kelių atspalvių. Gerai užlaigti.

• Charcoal pilki • Tamsiai rudi • Navy mėlyni

Užsakymai paštu ir telefonu pildomi. Skambink CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Men's Clothing Department

Downtown and On the Heights

Viduržemio jūros pakraščiai (7)

**PABŪKIM EUROPOJ,
VAKARIENIAUSIM AZIJOJ**

ALGIRDAS J. GREIMAS

Naktį mes praleidžiame lovoj, o laivas — Marmaros jūroj. Iš ryčia reikia anksti keltis, nes reikia pamatyti vieną iš gražiausių pasaulje reginių — kinemaskopišką iplaukimą Istantulo uostan.

Priklausydama tai žmonijos pusei, kuri mėgsta rytais ilgiau padrybsoti lovoj, tą gražiausią pasaulje panoramą, žinoma, pražiopsau. Pasiguodžiu bent tu, kad, štai, Neapoly juk žiūrėjau gi iš tradicijų nustatytos vietos į Vezuvijų, — o nenumiriau, nepaisant visų autoritetų tvirtinimų, kad po to jau nebėra reikalo gyventi...

Viena tik bėda: negaliu dabar apie tą Istantulo reginį autoritetingai kalbėti, o meluoti, remiantis tik ankstyvos mano žmonos įspūdziais, nepatogu. Galiausiai pasakyti — patikėkit, miestas gražus...

(Širdies gilumoje tuo savo pramiegėjimu esu beveik patenkintas. Gamtos aprašinėjimai niekad nebuvo mano stiprybės požymis, tai kai nieko apie tai nerašysiu, bent išvengsiu lietuvių literatūros kritikų, visada daug dėmesio skiriančių "gamtos aprašymams", suniekinimo).

Pirmąjį kontaktą su Istantulu nustačiau greičiau praktiškai, nei poetiškai. Išėjau ant denio su žemėlapiu rankoj ir, tikėkit — tik nemažom pastangom, išsiaiškinau, kurioj pusėj Azija, kurioj Europa ir kur jas atskyręs Bosforas. Azija atmetu. Pagalvojau — pabūvokim kurį laiką Europoj, juk seniai ją bemažtėm, o Azijon gal vakarieniauti užsukim... Atskyrėm vieną pusėj senąjį Konstantinopolį — ilgą žemės liežuvį, keturių kilometrų bizantišku mūru atkirstą nuo sausumos. Paskui suradau du tiltus, permusus per Auksinį Ragą — prėsko vandens įlanką, jungiančią senąjį Istantulą su naujuoju "europietišku" miestu Pera, konsulatų, vitrinų ir kino teatru buveine.

Nežinau, ar pakankamai aiški ši mano geografinė transpozicija. Man tai ji aiški, o žemėlapiu pridėti negaliu...

Mano žvilgsnis į Turkiją gana suinteresuotas. Juk tai kraštas, kuriame reikės gyventi. Bet šandien būkim turistai ir žiūrėkim, kaip Istantulas atrodo "mėgėjų" akimis.

Jsiarašome į ekskursiją vizituoči Senojį Istantulą. Susėdame į autobusą. Mūsiškiamie lieka viena laisva vieta. Pasirodo, ją pasilikau sau ekskursijos vadovas.

— Baltasis rusas, — sako Onutė, prisiskaičiusi romanų apie pirmąjį pokarį Konstantinopolyje. — Pakalbink rusiškai ir pamatysi.

Pasirodo, ne rusas. Tik motina jugoslavė. Iš to rusiškai brožai ir dvasinė "giminystė".

Pervaziavusi Galatos tiltą, taksių virtinė kruopščiai lipa į miestą kalvas. Pakeliui — prieskonių turgus. Paskui — Vergų rinka, dabar paversta Gėlių turgumi. Kitoje gatvės pusėje, kiek toliau — la Sublime Porte. Durys, atrodo, džiūsios Europos ambasadoriams tokios nuostabios, kad jų vardu buvo pavadinta visa imperijos valdžia. O dabar ten apskrities viršininko įstaiga...

Privaziuojame romėniško Hipodromo aikštę. Joje obeliskas, paryžiško pusbrolis, Justiniano atgabentas iš Egipto. Šalia — iš Delfų pavogta kolona su trim galvom, kurių auksinė Londone, sidabrinė bene Berlyne, o bronzinė čia pat muziejuje.

Ši — nuobodų — turistinių brangenbių išskaičiavimą čia patiekiau tikrai norėdamas parodyti, kokią amžių ir kultūrų mišrainę atskleidžia per miestą vaziuojančio taksiu langai. Būtų istorinė nesamone, jei Artimųjų Rytų miestai nebūtų iki pat šių laikų išlikę to tautų ir rasų mišinio atspindys.

Tris istorinius paminklus vis dėlto apžiūrime truputį atidžiau. Dvi mečetės: viena XVI amžiaus — Solimano Puikuloio mečetė, kita XVII amžiaus — Sultano Ahmedo mečetė. Tai keturkampiai pastatai, kurių sienos neskaitant didžiojo centrinio kupolo, uždengtos ištisa mažesnių ir didesnių bonių kaskada. Keturiuose pastato kampuose į dangų driekiasi aukšti ir laibi minaretai. Tai čionykštės mečetės tipas, reprodukuotas šimtais egzempliorių. Neužmirškim, kad Istantulas — "500 mečečių miestas" — tiek čia, tiek ir visoje imperijoje. O vis dėlto mečetės skirtingos, ir iš pirmo žvilgsnio peršasi vakarietiškas klasicizmo ir baroko antagonizmas. Solimano mečetė — paprasta, nepuošni, rami, išdidi, savimi pasitikinti. Ahmedo — visa nuo kojų iki galvos išklota mėlynu emaliu, išdailinta, išrašinėta. Tai vienintelė mečetė, turinti ne keturis, o šešis minaretus, dar lieknescius, dar labiau dangaus pasiilgusius. Atrodytu, lyg Europa, nepaisant religijų skirtumo, tuo metu būtų kvėpavusi tuo pačiu oru, gyvenusi tuo pačiu pulsu.

Mūsų palydovai stengiasi mus pralinkminti. Menas — geras dalykas, bet nedidelėm dozom. Šalia mahometoniško altoriaus — nuogos, Allacho ir Pranašo vardais išrašinėtos į Meką nukreiptos nišos, jis mums rodo savotiškus laiptus į sakyklą be sakyklos. Tais laiptais imamas

(islamo dvasininkas) du kartus kasmet lipa iki dvyliktosios pakopos ir ant jos atsistojęs stiprina tikinčiųjų viltį Dievo didybe ir gailestingumu. Tačiau ant tryliktojo laipto jis neturi teisės kojose kelti. Tryliktais laiptais rezervuotas dideliame pranašui — Jėzui Kristui, kuris vieną dieną pasirodys visoje savo didybėje ir paskelbs tikintiesiems Pasaulio Galą ir Paskutinįjį Teismą...

Ši smulkmena pavaizduoja musulmono pasitikėjimą savo religija, integruojančia ir judaizmą, ir krikščionybę. Mes, krikščionys ir žydai, jems atrodome tik simpatiški paaugliai, stovj ant tiesos kelio, bet dar nesugebą jos pasiekti. Tą išlaimas vadina tolerancija — žodis, kurio prasmę rytuose skirtinga nuo mūsų "liberalų" kovos arkluko.

(Bus daugiau)

Ar Tavo pažįstami

jau skaito

DIRVĄ?

Vytinė per Dėdės Samo katilą

VIENA ISTORIJĖLĖ IŠ TUKSTANČIO

VYT. ALANTAS

Šiandien ant mūsų vytinės didelės iškilmės: John Jonaitis tuokiasi su Betty Filberton. Mūsų laivo stiebai išpuosti girliandomis, orkestras paeiliui trenkia pamaivings "rokenrolus" ir sentimentalius tangus. Įgulios nariai kalba, kad jaunųjų tėvams su-tuoktųjų puotos išlaidos išok-siančios į dolerių tukstantinę...

Jaunasis aukštas, prakaulaus veido, nieko sau 21 metų vaikas, paskutinio kurso inžinerijos studentas, gerų lietuvių tėvų vaikas. Jaunoji apvalutė, nedidutė, avinti aukštais užkulniais batukai, kad būtų aukštesnė, veidas taip sau nieko nereiškančios Amerikos moterų veidų išraiškos, žodžiu, nei ypatingo grožio, nei ypatingo turto, — jos tėvai paprasti darbininkai, — nei ypatingų gabumų bei įsibėgėjimų ko nors siekti.

per visus haiskulės suolus, bet mokyti toliau nebe norėjo: gal nebeturėjo iš ko, o gal ir galvutė neišnešė. Jos tėvai laikė likimom palaima ir teikė savo dukteriai svarų "kreditą", kad jų dukterė iš mokyklos suole sugebėjo nužengti tiesiai į sutuoktuves. Kitais žodžiais, jai pavyko pačiūpti laimę, apie kurią svajoja vidutinė, viena iš daugelio milijonų paimta jauna mergina amerikietė.

Jaunoji šoko chick-to-chick su jaunuoju, kuris kartais pašnibždėdavo jai porą žodelių į ausį, Betty atmesdavo savo įmantrią frizūrą sušukuotą galva, jam špytelėdavo ir vėl palaimingai priglauždavo savo gražiai nudažytą skruostą prie jaunojo kaklo, nes veido jį pasiekti negalėjo...

Jaunosios tėvai žiūrėjo į jauną Betty šiaip netaip iššiliaužė nuosius patenkinti. Tėvas iš tolo

kėlė taurelę į jaunųjų sveikatą ir nebe taip labai drausmingu liežuviu mėgino sakyti kalbą apie šį bei tą, bet vis grabaliodamas apie jaunųjų laimę. Gi jaunojo tėvai sėdėjo nuosalyje ir jaunosius stebėjo labai rimtais veidais.

Į vestuvių puotą ir mes su Petru Pašakarniu turėjome garbės būti pakviesti. Mano draugas tokiais atvejais stikliukų perdaug nesikratydavo ir, įpylęs į burną vieną kitą saikelį, darydavosi gan ekspansyvus ir iškalingas, bet škart jis nieko negėrė ir sėdėjo paniures.

— Kas tau? — paklausiau.

— Negaliu linksintis per pakasynas. Gailiuos, kad neužsirišau gedulo raiščio ant rankovės, — nepalankiu žvilgsniu jis apmetė visą laivo denį.

— Nesuprantu, — aš sumurmėjau.

— Kaip tu manai, ką dabar galvoja jaunojo tėvai? — parodė jis akimis į Jonaitis. — Ar tu manai, kad jie laimingi?

— Nežinau, iš kur aš galiu žinoti?

— O ar buvo laimingi mūsų tėvai, kai anais laikais atsiveikindavo su savo vaikais iškeliaujančiais į Ameriką?

— Žinoma, ne...

— Taigi, o matai, tas jaunasis Jonaitis bėga dar toliau, kaip kad jo pirmataikai anuomet į užjūrį, — tęsė mano draugas.

— Jei tada tėvai galėjo turėti dar šiek tiek tokios vilties, kad jų vaikai grįš, tai šiuo atveju vilties nebėra jokios. Jaunoji nugarzdins tą vyruką į savo tautos katilą, ir jis dings be žinios, be vardo ir be garbės. Tėvai jį augino, mokslino, juo rūpinosi, o dabar savo brangiausią turūtą atiduoda kitiems. Gal, tiesą sakant, žodis "atiduoda" čia ne visai tinka. Juk kai višta išperi ančiukus ir jie nuplaukia į kūdrą, nebūtų galima pasakyti, kad ji juos atiduoda karosams suryti. Tik čia, mat, skirtumas tas, kad perreikslė, likusi ant kranto, neplasnau iš džiaugsmo sparnais ir nesikviečia savo draugų kelti puotos ant skiedryno, kaip kad mes darome...

— Bet ką tėvai galėjo padaryti? Aš žinau, kad Jonaitis nenorėjo svetimitautės marčios...

— Gerai, nenorėjo, sakysime, net ir priešinosi, bet paskum pasidavė ir puotą iškėlė. Kur čia logika, tu man pasakyk? — sušuko Pašakarnis. — Nėra ko linksintis ir maršais trankytis, kai tavo širdyje katės draskosi. O juk tai yra tragedija, visos mūsų tautos tragedija! Jei priešai kajoja mūsų atžalyną, tai mes protestuojame ir rėkiame, bet kai metūgis pats virsta iš kamieno, tai mes savo širdgėlą stengiamės užslopinti triukšmingais maršais. Mes tada daromės labai atlaidūs ir bijome ardyti nusistovėjusios tvarkos: kaipgi per sutuoktuves rengsi pakasynas? Nors iš tikrųjų taip ir turėtų būti... Man čia liūdna, einu namo, nes nebe noriu "gro-

žėtis", kaip jaunasis nušoks į katilą...

Ir mano draugas išėjo. Aš dar pasilikau. Jaunosios tėvai ir jos negausingi draugai tautiečiai jautėsi puikiai. Jie sveikino jį tarpą atėjusi naują atvykėlį: jie jau laikė jaunąjį "savo žmogumi". Mes, lietuviai svečiai, gyvenome kažin kokia paslėpta praradimo nuotaika, kuri kartais prasiverždavo neaukžia tyla, susirūpinusiu žvilgsniu arba net aštriu sarkazmu jaunojo adresu. Mes jautėme, kad tas vyras mūsų ir jau nebe mūsų. Jis jau stovėjo ant kitos tautos slenkščio ir jo, kaipio lietuvio, jau tykojo užmirštis...

Trenkė muzika, dūko šokančios poros, įkaitę kūnai siurbė papusus, o kažin kur toli, ant nematomo akiračio liūdėjo Lietuva... Ir paskum, kai puota pasibaigė, jaunieji ėmė atsiveikinti su tėvais ir draugais. Jaunosios tėvai ir draugai triukšmingai linkėjo jiems laimės, bet jaunojo tėvai buvo santūrios ir susitelkę. Jaunieji, atsimodami rankomis, priėjo prie denio turėklų ir, susikabinę meilės svai-gulyje, šoko žemyn į katilo dugną, iš kur grįžimo nebėra. Jaunojo tėvas beveik iki kraujo sukando savo lūpas, o per motinos veidą riedėjo ašaros...

Tokia yra viena istorijėlė iš tukstančio.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos; aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatinės ir parapinės mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kaip užrašas sako...

"DUODAMAS, KUR YRA GERAS SKONIS"

Kur yra geras skonis, ten yra gaivinantis Stroh's alus. Stroh's reiškia gerą skonį, nes tikrai geriausi dalykai eina į Stroh's. Ir Stroh's yra ugnim verdamas, kad duotų skonį, nelyginamą dėl lengvumo, dėl malonumo, dėl rūšies! Bandyk Stroh's, tai alus, kuris "Duodamas kur yra geras skonis"

Amerikos vienintelis ugnim verdamas alus... ugnim verdamas prie 2000 laipsnių!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS! Jums patiks

yra šviesesnis!

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(23) Tuo metu Tappio pasiraivė ir nusiziovavęs spoksojo į jas.

— Koks gražus šuo! — išgirdau senesnįją damą savo draugei skančią anglų kalbą. Iš karto pastebėjau, kad tai plataus masto ir išimtinio skonio moteris, ir tuoj pat pūtau norą jai parodyti šiek tiek draugiškumo. Tačiau, aš nieko kito nesusigriebęs, pradėjau pasakoti, kad ji pasirinkusi nelaimingą dieną Kapriui lankyti, nes sala šandien tapusi barbarų grobiu. Aš pasakiau jai, kad Vokietijos princesė esanti saloje, ir kad ji, persekiojama delegacijos ir keliaujančio pardavėjo, dabar jau greičiausiai pagauta ir nutempta į aikštę. Aš pastebėjau keistą išraišką jaunosios damos veide, kai sakiau šias pastabas, bet vyresnioji klausėsi su vos pastebama šypsena.

— Mes norėtume pasiekti uostą galimai greičiau, — pasakė ji. — Mes užgaišime il-

giau, negu buvome galvoje.

— Yra trumpesnis takas į Mariną, — pasakiau mandagiai. — Mes juo tik atėjome. Bet aš bijausi, kad tai bus jums persunkus kelias.

— Ar jis eina tiesiog žemyn? — paklausė ji, rodydama uostą, kur stovėjo abu laivai.

— O taip!

— Ir nereikės patekti į miestelį?

— Nereikės patekti į miestelį, — atsakiau.

Ji pasikeitė keliais žodžiais su jaunąja dama ir tada griežtoku tonu man pasakė:

— Būk malonus mums parodyti tą kelią.

Taip, tai buvo pakankamai lengva, ir aš nuvedžiau jas į Mariną. Pasikalbėjimas, mums beinant, nesimezgė. Aš turėjau užimti dvi santūrias damas, ir jei ne mano parkartinės pastangos, jis būtų visai nutrukęs. Jaunesnioji retkarčiais pati sau viena nusišypsodavo, ir aš pradėjau būkštauti, jog

būsiu pasakęs ką nors kvaila. Aš niekada nebuvau apskurus draugijos žmogus, ir nėra taip lengva užimti dvi visiškai svetimas moteris.

Pasiekęs platesnę kelio dalį, aš parodžiau Marinos pusėn ir pasakiau, kad dabar jau jos nebegalinčios paklysti. Aš mačiau du karininkus vaikščiojančius ant priplaukus tiltelio ir pasakiau damoms, kad, jei jos norinčios pamatyti princesę, turinčios ten truputį palaukti; ji netrukus turėtų ten atsirasti, iš paskos vejama savo kankintojų. Bet tai, jos pasakė, jų nedomina, ir tada maloniai mane atsiveikino.

Netoli tebuvau nužingsniavęs atgal, kai kelyje pasirodė du nužeminti pavaldiniai. Vos besuspėjau jiems pasitraukti iš kelio. Jas vijosi ilgas, perdžiūvęs individas labai plonomis ir labai dideliais ūsais — ma foi! — jei tai ne vokiečių karininkas, tai labai jį panašus. Antrasis buvo stora, maža asmenybė, kuri pažodžiui įriedėjo į mano glėbį; vienoje rankoje jis laikė auksu apvadžiotą skrybėlę, kita šluostė prakaitą nuo kaktos; sumurmėjęs atsiprašymą, jis, kaip kamuolys nuriedėjo

nuo kalno. Kažkas nepaprasta, galvojau sau, sutikti šiame take tiek daug žmonių, kai kitomis dienomis čia nė gyvos dūšios!

D. vis tebegulėjo prie Anakaprio kelio, laukdamas manęs; nė vienas iš mūsų nenorėjo tuo metu grįžti į Kaprį, todėl mes nusprendėme užkopti į Anakaprij ir pasveikinti la bella Margherita, ir palaukti, kol į salą grįš ramybė. Mes prisėdome valandėlei po pergola ir išgėrėme po stiklą vino blanco, paskui lėtai pasivaikščiodami leidomės žemyn į Kaprį gražiojuo keliu, su mirtomis dengtu slėniu po mūsų kojomis. Praeidami pro Barbarosos sugriuvusią pilį, mes žvilgtelėjome Marinos pusėn ir su dideliu pasitenkinimu konstatavome, kad abu laivai jau buvo išplaukę. Tikri kapriečiai visada išlydi garlaivius su tam tikru pasitenkinimu; jie nori savo mylimą Kaprį turėti vien tik sau, o triukšmingų svetimųjų būriai tik sudrumščia svajingos salelės harmoniją.

Buvo jau beveik tamsu, kai pasiekėme miestelį. Aikštė buvo visai tuščia, Nicolino, barzdaskučio ir kraujo nuleidėjo, lange kabėjo trispalvė vėliava, liūdnai plevėsudama

vėjuje, o ant triumfo arkos patupdytas kartoninis aras kiūtojo vienišas, apgniaužęs savo "Willkommen".

Pasiekę viešbutį, mes radome visus susėdusius prie stalo, tačiau ten viešpatavo neįprasta tyla. Mes pasitraukėme prie savo šoninio stalielio ir stengėmės, kaip bejmanydami, atrodyti nekalti. Deserto metu prie didžiojo stalo iškilo karštos diskusijos, kas yra kaltas dėl tam tikros nesėkmės, kuri juos greičiausiai ištikusi dienos metu. Aš manau, jog girdėjau prie to stalo mormant apie idijotą, kurį jie matę palydint damas trumpesniuoju keliu į Mariną, tačiau aš niekad nesužinojau, kas jis buvo. Ir gerai! Nei D., nei aš nesistengsime daugiau papasakoti iš tos istorijos. O jei mes elgėmės blogai, tai aš jau esu pakankamai nubaustas. Čia sėdžiu toli nuo savo pamėgtos salos, migloj ir apsiniaukime, o keliaujantis pardavėjas galbūt tebesidžiaugia Kapriui ir tebelinksmina Pagano gaidžius su savo

Ich stehe hier auf Felsenstrand!

(Bus daugiau)

Politinis ir kultūrinis pobūdis

Papildomos pastabos apie idėjų eigą santariečių suvažiavime

BRONYS RAILA

Praėjusiam Santaros suvažiavime Tabor Farmoje man teko skaityti paskaitą apie Santaros organizacinę struktūrą, jos plėtimą, jos užsibrėžtą tikslų programą ir ryšium su tuo apie kelis kitus uždavinius, kuriuos sėkmingai išsprendus, Santaros vaidmuo akademinėje ir bendrajame užsienio lietuvių gyvenime, galbūt, turėtų ir galėtų žymiai sustiprėti.

Paskaita vyko tokiu aplinkybių apribojimu (prieš suvažiavimą užuozymą), kad jo sekusios diskusijos turėjo būti nutrauktos, ir eue klausimų bei išskeltų nuomonių liko neapartus ligi galo. Ken kaboetojai man prikiso intenciją "supolitinti" Santaros veiklos pobūdį... Tai būtų gryno nesuapratimo, kurį pateisčiau nebent tuo, kad, paskaitos žodžius skubiai perklausius, susitelkiama ties kokių vienu siauru požiriu, išleidžiant iš dėmesio ar ignoruojant daugelį kitų požiriu.

Tas pats įspūdis išryškintas ir V. K. pateiktame Santaros suvažiavimo darbų aprašyme (Santariečių gyvenime, DIRVA, Nr. 75), kur jis, teisingai atpauskas, mano paskaitos teigimų dalį, toliau informuoja: "Per diskusijas vėliau kaip tikslai buvo pasisakyta už kultūrinį, bet ne politinį santariečių veiklos pobūdį, nors politikos visiška ir nepaneigiant. Bent keli kalbėtojai pabrėžė humaniškumą... kaip pagrindinę Santaros idėjinę vertybę".

Apie politinį Santaros veiklos pobūdį teko kalbėti bent trečdalyje mano paskaitos, nes apie jį negalima nekalbėti, jeigu nenorima pamiršti tu pagrindų, kuriuos pati Santara yra įsirašiusi į savo statutą, kaip jos pagrindinių tikslų programą.

Šioji Santaros statuto dalis (tikslai, programa) sudaro bazę, kurioje tenka ir reikia toliau aiškintis problemas, jeigu Santara nori būti tuo, kuo ji norėjo būti pati sau ir lietuvių tautai. Jeigu ta programos dalis iš Santaros išbrauktume ar vis daugiau sumenkintume, paliktume tik kaip gražų plakatą ant sienos, — kas būtų ir kas beliktų iš Santaros? Galbūt tik tam tikrų nuotaikų socialinis klubas. Ar gal tik literatų, muzikų ir dailininkų bei artistų būrelis? Tai nėra blogai ir tai turi savo prasmę, bet jau žymiai skirtinga, negu Santaros statusas sakytų.

O jis mini štai kokius dalykus (net septyniuose punktuose iš aštuonių):

— Tautinio-demokratinio nusistatymo lietuvių studentų būrimas... Kam? ogi — aktyviai kovai dėl laisvės! Kovos dvasios kėlimas, tautinio sąmoningumo stiprinimas, kova prieš komunizmą, priešinimasis asmens teisių paneigimui tautinėje ir tarptautinėje plotmėje, visuomeninio susipratimo ugdymas, veiklos derinimas su kitomis akademinėmis organizacijomis bendra kryptimi dėl žmogaus, tautos ir valstybės laisvės... O septintasis punktas pažodžiui teigia: "Statyti gaires išlaisvintos Lietuvos ūkiniam, socialiniam, kultūriniam ir politiniam atkūrimui".

Kokie yra šie užsimojimai ir tikslai, jeigu ne politiniai? O jie vyrauja Santaros surašytoje ir pirmajame steigiamame suvažiavime priimtoje programoje. Aš ligšiol neturiu jokių žinių, kad ši programa būtų buvusi atmeta ir pakeista kitokia, kur politinio pobūdžio uždaviniai būtų eliminuoti ir pagrindine idėjine vertybe paliktas tik... humanizmas.

Tokioje plotmėje aš nenorėjau ir pegalėjau kitaip mėginti aparti Santaros veiklos pobūdžio ir jos ideologinės linkmės, kaip tik telkdamas santariečių dėme-

mininkas adv. L. Šmulskytis iš Chicago... Pagaliau, pora žodžių dėl tos V. K. naujai formuluotos Santaros pagrindinės idėjinės vertybės — humanizmo.

Pasak V. K., tą pagrindinę Santaros idėjinę vertybę, humaniškumą, pabrėžė bent keli kalbėtojai, — "...tariant vieno kankinamo Antano Škėmos herojaus žodžiais, "noriu būti žmogumi, žmogumi, žmogumi"... Be abejo, literatūrinio veikalo herojaus lūpomis galima kartais visi gerai perduoti humanistinę ideologiją ir dar geriau — tam tikrą ideologinę nuotaiką. Šioji A. Škėmos frazė tą nuotai-ku perduoda, bet jos armatūra tūli gražu nėra nei pajėgi, nei pritaikinta, nei skirta tam, kad nusakytų konkretų humaniškumo sąvokos turinį, net jeigu žodį "žmogus" kartotum ne tik tris kartus, bet ir trisdešimt kartų. Pailiava atsiranda ypač dėl to, kad žmogumi yra ir nori būti banditas ir šventasis, komunistas ir fašistas, enkavedistas ir demokratas, elgeta ir Rockefelleris.

"Noriu būti žmogumi, žmogumi, žmogumi!" O kuogi kitu žmogus gali ir nori būti? Karve, šimpanze, asilu? Ypač niekas nenori būti asilu. Ilgaamžis patyrimas tačiau rodo beveik bendrą visų humaninių gyvių psichikos bruožą: aš — tai tikras žmogus, o tu — asilas. Ir taip nuolat vyksta daugiau ar mažiau naudingos kultūrinio pobūdžio diskusijos.

Man kiek linksma, bet ir malonu atsiminti, kad mano intencijas šia prasme teisingai suprato ir vienintelis tat viešai pritarimu pareiškė diskusijoje dalyvavęs svečias, valstiečių liaudininkų sąjungos dabartinis pirsi toliau ryškinti — drąsiai ir

CAFARELLI IR VYTIS

JUOZAS ŠVEDAS

I Clevelandą dastoviam gyvenimui atsikėlė muz. Juozas Švedas, baigęs American Music Conservatory Chicagoje, ir pradėjo dirbti Cleveland Music Settlement mokykloje. Mūsų prasomas jis sutiko muzikinius klausimais parašyti Dirvoje. Čia ir spausdinamas jo pasisakymas dėl dviejų, neseniai Clevelande įvykusių operų pastatymų. Red.

Rugsėjo mėn. Clevelando operos mėgėjai turėjo progos pamatyti bei išgirsti dvi operas, paruoštas dviejų operos kompanijų: "Faustą" Chicagos vyrų choro "Vytis" ir "Hofmano pasaką" — "Cafarelli" operinės grupės.

Mačusiam šiuos du spektaklius nenorom peršasi mintis juos abu palyginti. Juo labiau, kad viena kompanija yra "parapijinė" (lietuvių), kita gi — Clevelando operos kompanija, virš 20 metų gyvuojanti, reguliariai stantanti operas.

Išgirdus bei paskajčius reklamas, prisiminus šalia esantį puikų Clevelando simfoninį orkestrą su George Szell, tūlam "neapsisvietusiam" tuojau peršasi išvada: ši "Cafarelli" operos grupė turėtų būti ne eilinė; at-

seit, ji sena, pastoviai dirbanti, tikrai pajėgi tradicine operine prasme.

Taip galvojant ir buvo nueita į minėtąjį spektaklį. Tačiau pamatius patį spektaklį, minėtosioms galimybės atsivėrė baisesiomis klaidomis.

Vaidyba — per daug operetinė, standartiškai peršaržuota. Režisoriaus visai nebandyta pagauti operos fantastinio — pasakiško elemento; atskiri veiksmi palaidi, blankiai realistiškai suprasti. Atrodo, kad režisoriaus labai stebėta televizinių varietinių "šovu". Blogi "štampai" perdėm. Veikėjai režisoriaus stumdomi, kaip telefono stulpai (ypatingai grupinėse scenose): iš savo vietos choro su botagu neišvarysi... Jis pajuda tik naujai scenai prasidėjus. Tiek psichologiniai pakiliai linksmoste, tiek liūdnoose vietose žiūrovas scenoje mato tik išėjusius, pilnus baimės veidus. Jokio judesio, jokios dinamikos.

Pirmojo veiksmo (smuklės) scenoje, kurioje choras judina visą vyksmą, viskas palikta ke liems pagrindiniams veikėjams. Tokia klaidinga režisūrinė reprezentacija net eiliniam žiūrovui atsirūgsta blogu skoniu.

Dvi didžiausios priešingybės — pastaroji smuklės scena ir "Fauste" kermošius. Jei kermošiaus scena ir nebuvo pilnai tobula (tačiau įtikinanti), tai smuklės scena buvo tikrai tobulesnė. Šie teigiami bei neigiami palyginamieji žodžiai rašančiojo taikomi abiejom operom be išimties.

Choro sudėtis menka — apie 20 balsų. Vyrų grupė balsiniai silpna, moterų — kiek našesnė (savaime suprantama). Skambėjimo atžvilgiu — nesuderintas. Partijos tačiau išmoktos aklaai; ritmiškai choras gana tikslus. Bet tik tiek. Beveik visose "tut-ti" vietose persirėkta: girdėdavosi ne vieningas balsų derinys, o paskirų choristų stipresni balsai, tuo prislopindami pagrindines balsines melodines linijas. Čia chormeisterio tikrai nesusi-gaudyta choro pajėgume akustiniu atžvilgiu.

Dinamikos choras neturi; visą laiką vienodas. Atrodo, kad tiek buvo kreipta dėmesio į partijų kalimą, jog visi kiti choro dainavime pagrindiniai interpretatyviniai privalumai paliko nereikšmingu menkniekiu. Palyginamai kur kas daugiau techninių klaidų turėjęs Chicagos lietuvių operos choras vis dėlto paliko įspūdį, kaip lankstus muzikinis vienetas tiek ausiai, tiek ir akių malonus. Gi "Cafarelli" operos choras reikšėsi tiksliai techninių klaidų baimės plotmėje.

Be dviejų solistų, dainavusių Hofmano ir Niklausio partijas, kiti, daugiau ar mažiau, žiūrovui gailstį bei pyktį sukėlė. Apie šiuos "balsinguosius" solistus čia būtų nepravartu kalbėti. Jie neturėjo būti leidžiami scenon. Bet tai ne jų kaltė. Kokias sumetimais operos kompanija išleidižia tokius "solistus" prieš publiką — sunku pasakyti. Taipgi nesinori tikėti, kad operos vadovybė juos laikytų pajėgiais bei atrankos vertais.

Enigma jų tarpe — tai lėlė

(koloratūrinis sopranas), turinti plačią balsinę apimtį, bet kartu su ja ir "dvidešimt" tembrų (balsinė linija nevienoda). Daugelyje vietų bloga intonacija, dažnas detonavimas, didesnių intervalų netikrumas vertė žiūrovą gailėtis solistės. Viena aišku: jai reikėtų gerokai ir ilgokai padirbėti prieš griebiantis "lėlės" arijos. Balsinių galimybių mergina turi; tačiau operos vadovybė (leidusi ją į sceną su šia arija ir, lyg pajaukai, tercija aukščiau pakelta paskutine arijos kadencija) išmonės neturi.

Šias balsines pajėgas, (be anksčiau išskirtųjų — Hofmano (Boehm) Niklausio (A. Stempuzienės) lyginti su Chicagos būtų nesamone. Tarp kita ko A. Stempuzienės dainuota ir "Fauste" (Siebelio partija). Abiejose operose ji buvo pilnai pasirošusi. Hofmanas (Boehm), mažo balso lybrinis tenoras, tikty daugiau šabloninėse operetėse, nes tiek muzikinėje interpretacijoje, tiek operinėje vaidyboje jis blankus. Šiaip muzikinės technikos atžvilgiu jis gana tikslus, išskyrus Giulietos ir Hofmano duetą, kuriame jis nuo pradžios iki galo savo partijos esančias ritmines duelines grupes (prieš orkestrto šešių aštuntinių metre aštuntines grupes) plekė įtikinančiai neteisingai: vietoje dviejų lygių aštuntinių solisto pasirikta ketvirtinė ir aštuntinė! Tai nepastebėti negalima. Klaidos pasitęgė; bet šiuo atveju neklaudy beveik nebūta.

Apie orkestrto pajėgumą būtų sunku ką nors pasakyti, kadangi dirigento (Berg) būta tiksliai "time beaterio". Ritmą su vienu kitur pasitaikiusiomis klaidomis jis išmūšė; savaime suprantama ir orkestras iškalė savo gaidas. Jokios dinamikos; dirigitas be mezo piano ir forte kitų ženklų, atrodo, nepripažįsta. Vyrui trūksta interpretatyvinės dirigavimo technikos. Šis trūkumas skandalingai buvo jaučiamas lyrinėje orkestro įžango-

INFORMACIJOS IS KAIRO (9)

SIUSTUVAS VĖL VEIKIA

Tuoj po viduknakčio vienos mažos britų radijo sekimo stoties budintis puskarininkis nusimėmė ausines ir pažvelgė į laikrodį. Buvo prasidėjęs 1942 m. liepos 29 d. rytas. Netrukus jis pakėlė telefono ragelį.

"Kodėl jis turi miegoti, kai man reikia budėti?" galvojo jis, šaukdamas savo viršininką.

— Sir, aš dėl to prieš siustuvą, — pasakė jis mieguistam karininkui. — Taip, agentas Kai-

je į paskutinįjį operos paveikslą. Tokių nepraleistinių bei neatleistinių vietų čia būtų galima daug priskaiciuoti; ir aiškinti jas būtų galima įvairiai, bet vis dirigento nenaudai, šitokį nevisai precizišką metronomą palyginus su mūsuoju A. Kučūnu (pilna to žodžio prasme dirigentu), darosi kažkaip juokingai nejuokingu...

Juokingai nejuokingas ir visas bandymas palyginti Cafarelli operos kompaniją su Chicagos vyrų choro operiniu ansambliu. Pirmoji grupė tikrai mėgėjiškai mėgėjiška, tuo tarpu antroji lengvai prašoka mėgėjiškumo lygį ir daugiau ar mažiau turėtų būti vertinama profesionaliniu mastu.

Skaitytojo, be abejo, pastebėtas "Hofmano pasakų" veikėjų sąsastato trūkumas. Tai ne rašančiojo kaltė; operos administracija, begabendama programą iš spaustuvės į salę, kažkur pakeltyje jas pametė... Sąsastat pranešė vienas iš veikėjų, atsiprašydamas už įvykusią klaidą...

"Cafarelli" būtų susilaukusi iš klausytojų daugiau simpatijų, jei kukliai būtų buvęs išaiškintas ir bendras kompanijos operinis pajėgumas. Dabar gi — ironija; atrodo, kad tos nelemtos programos visas operos kortas sumaišė...

re. Jis vėl perdavė pranešimą. — Keista, — pasakė viršininkas. — Juk jis jau nebegali. Mes jį juk... — jis nutraukė savo svarstymus ir paklausė: — Ar kas nors atsakė?

— Taip, sir. Sifruotai, žinoma. Labai trumpai. Greičiausiai tik patvirtino, kad pranešimas priimtas.

— Gerai, seržante, — pasakė karininkas ir grįžo į lovą. Tačiau užmigti jis jau nebegalėjo. Jį kankino mintis: kaip, po velnių, tas slaptasis siustuvas dar gali dirbti, jei abu vokiečių šnipai jau sumiti. Staiga jam dingtelėjo mintis: o gal jie suėmė ne tuos asmenis?

Tačiau anglai buvo pagavę tikrupsius. Ir paskutinę, pačią paskutinę valandą išgavė šifrą. Monkasterį ligoninėje pasisekė atgavinti. Nepalaujamo tardymo metu įveikė Epplerį. Kaip tai atsitiko, niekas nėra pasakęs. Pats Eppleris tėra paminėjęs, jog jį tik kartą grubus seržantas yra mušęs ir sulaužęs jo rankas kaulų. Šiaip nebuvę vartota jokios prievartos. Tik nepalaujamas psichologinis smulkmeniškumas su įvairiais grasinimais, ir blefo atspalviais.

Viena yra tikra, kad iš visų per karą į anglų rankas patekusių šnipų tik du nebuvo sušaudyti: Eppleris ir Monkasteris.

"Kondorai, mes klausome!"

Lygiai 24 valandą prie radijo siustuvo atsisdėjo britų radiistas karininkas ir panaudojo Epplerio šaukinį. Po kelių sekundžių iš Atėnų atėjo atsakymas: "Dėmesio Kondorui! Dėmesio Kondorui! Mes klausome."

Netrukus po to Romelio štabas per Atėnus gavo pranešimą iš Kairo, kad pagrindinė britų gynybos linija būsianti Alma Halfa, o ne El Alameinas, kad angliai dar tebelaukia naujų papildymų ir į Port Saidą atsijusių dalinių ir pozicijas būsiai pasijusti tik po kelių mėnesių.

Tai buvo anglų klastotas pranešimas. Po 48 valandų Rommelis pradėjo pulti Alma Halfa ir... pralaimėjo El Alameino mūšį...

Monkasteris netrukus atsigaavo po susižalojimų ir buvo vėliau drauge su Eppleriu pasijusti Vokietijon. Dabar jis gyvena Dar-es-Salame, rytinėje Afrikoje. Eppleris pasiliko Vokietijoje. Hekmata po metų buvo išleista iš Egipto kalėjimo. Kadais būvusi žavi šokėja kalėjime sustorėjo ir gyvena Kaire.

Reikia dar papasakoti ir apie kitą šios istorijos dalyvį. Prieš pat prasidedant Romelio puolimui Alma Halfa kryptimi, vokiečių patuliais niekieno žemėje pastebėjo britų karinį automobilį.

— Jis netrukus išlėks į orą, jei nepakeis krypties, — pasakė vienas sargybinis savo draugui, nes britas važiuo tiesiog į vokiečių minų laukus.

Taip ir atsitiko. Sutemus vokiečiai pasiuntė patulius patikrinti sproguosį automobilį. Laužo krivoje jie rado visiškai sudraskytą britų karininko lavoną ir šalia jo generalinio štabo žemėlapi. Jis taip pat buvo sudraskytas, tačiau dar įskaitomas.

Žemėlapis su užrašu "Slaptai" buvo didelis radinys, nes jame buvo atžymėti praėjimai pro priešio minų laukus. Rommelis nusprendė tuos praėjimus naudoti savo žygiui. Vėliau jam teko karčiai nusivilti, nes mašinos pateko į minkščiausio smėlio sritis, iš kur jos nebegalėjo išjudėti.

Britų karininkas, kuris atviromis akimis važiuo į vokiečių minų laukus, kad vokiečiams įpristų suklastota generalinio štabo žemėlapi, buvo majoras Smithas.

Jis buvo tas pats majoras Smithas, kuris nesąmoningai buvo išdavęs slaptuosius britų zy-

(Perkelta iš 5 pusl.)

ELECT DEMOCRAT

FRANK M. GORMAN

COUNTY COMMISSIONER

JAMES R. DONAHUE, Chairman

Fun to do! Easy for you! Have an

Indoor Picnic

with the extra-convenience of King Size COKE!

Vasaros prisiminimui visiems metams... turėkite pikniką savo namuose. Išbandykite lengvai pagaminamą kumpį su priekoniais. Imkite kumpį iš dėžutės su apelsinų marmeladu, apdėkite su cloves ir kepkite iki blizgėjimo. Idėkite yams iš dėžutės į tą patį indą, aptepkite taukais. Su tokiu "troškiančiu" patiekalu kaip kumpis, jūs tikrai norėsite ledo šaltumo Coca-Cola. Coke turi tokių puikų skonį, kuris sukelia apetitą ir sekantį karnį padaro dar skanesniu. Nusipirkite King Size Coke šiandien ir būkite pasiruošę namų piknikui.

SPECIALUS PASIŪLYMAS

3 piece CARVING SET by Washington-Forge ONLY \$1.00 plus 3 caps from King Size Coke

Komplektas turi lenktą peilį, lenktą šakutę ir specialų pameigimo peilį. Visa tai iš geriausio plieno, puikiu ašmeniu, apsaugotais kraštais ir baltos spalvos kriaunomis. Tik užpildykite kuponą su \$1 ir 3 buteliu koks nuo King Size Cocc, kad gautumėt šį puikų komplektą.

CARVING SET

Box 41, Englishtown, New Jersey

Please send me Carving Set(s). For each set I enclose 3 bottle caps from King Size Coke and \$1.00. (No stamps please.)

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ ZONE _____ STATE _____

This special offer expires Christmas, 1958, and is limited to continental U.S.A. Void in any state where taxed, restricted or otherwise prohibited. Please allow 3 weeks for delivery.

REGULAR KING SIGN OF GOOD TASTE

Bottled under authority of The Coca-Cola Company by THE CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING CO.

PAŽADĖTOJI ŽEMĖ

VIKTORAS MARIŪNAS

Po W. Somerset Maugham Pažadėtosios žemės pastatymo Chicagoje, iš ten ir per spaudą, ir per privačius laiškus plaukė aštrios pastabos ir žudantios kritikos. Buvo peikiama ir režisūra, ir vaidyba, ir dekoravimas.

Reikėjo tik stebėtis Dirvos drąsa, kai ji susitarė su Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjunga taip supliekta pastatymą Clevelando publikai pristatyti. Tos Sąjungos energingoji pirmininkė op. sol. S. Adomaitienė tikino, kad apie šitą teatro įvykį gandai nėra tikri, suinteresuotų asmenų sufabrikuoti ir paskleisti.

Todėl teko eiti į spektaklį su smalsumu ne tik dramą pamatyti, bet ir teisybę sužinoti. Po tikrai stipraus estetinio išgyvenimo sažinė verčia pripažinti, kad ne daug teisybės būta chichagės pastatymo kritikų pusėje. Arba mes būsimė matę stipriai perorganizuotą spektaklį.

Ipolito Tvirbutio režisūros įtaka buvo labai stipriai jautiama. Stilius išlygintas, kiekvienas aktorius buvo vienodai stropiai ir kantriai šlifluotas ir į savo vietą įvestas, vis tiek ar jam teko tik epizodinis, ar pagrindinės linijos lėmėjo vaidmuo.

Visa pastatymo tragika reprezentavosi tik pirmuoju dramos veiksmu. Dievai žino, kam autorius iš viso jį įkomponavo ir kam režisorius jį taip išskirtinai ir negailėstingai susaržavo? Saržas dramoje yra toli gražu ne peiktina ir atmetina priemonė, jis turi savo estetiinę teisę ir vertę, bet tik satyriniame veikalė ir tik pilnai išlaikytas nuo visumos iki visų spektaklio detalių. Šiuo atveju saržas buvo naudotas tik veikalo daliai pristatyti, ir jo nuotaikai visai netiko.

Bet šiaip jau visumos įspūdiu I. Tvirbutas prisistatė ne tik kaip ilgametės praktikos, bet ir kaip stipriai liepsnojančios kūrybinės jėgos režisorius.

Aktoriai, nors ir aštriai ir tūpačiu režisoriaus kaltu tašyti, vis dėlto kiekvienas išlaikė savo individualumą ir gavo progos atsikleisti vaidybinį pajėgumą.

Talentingosios Ona Mironienė (Dorothy Wickham) ir Stasė Kielaitė (Agnes Pringle) dikcija, judesiu ir raiška jautriai atliepė režisoriaus užmanymui ir direktyvai. Bet visumos įspūdiu juodvi žuvo kartu su viso pirmojo veiksmo tokiu pat likimu.

Tuo pačiu keliu teko nueiti gerai žinomam ir gabiam aktoriui Alfui Brinkai (James Wickham) ir jo mirusios motinos tarnai drąsiančių davinčių turinčiam Stasiui Bernatavičiui (James). Tik Motiejui Stelmokui (Lotarui Clement Wynne), gabiam scenos mėgėjui-veteranui, įtikinamai ir ryškiai atlikusiam savo trumpą vaidmenį pirmajame akte, kažkaip pasisekė išvengti stipresnio sušaržinimo.

Pagrindiniam vaidmeni Zita Kevalaitytė (Nora Marsh) buvo niuansuota, inteligentiškai kūrybinga ir patvariai individuali. Jos partneris Jonas Kelėčius (Frank Taylor) buvo stipriai pagonantis ir savo išorinės, ir vidinės draminės slinkties pristatymu.

Išskirtinai ryškiai ir energingą savą žody ir judesį, sceną ilgais momentais dominuojančią Gertrudę March sukūrė Elena Petrokaitė. Atskirais akimirksniais pasišaržavimas buvo klaidingojo režisūros plano nuodėmė. Retuominis užsimiršimas ir išskirtimas iš vaidybinės situacijos laikytinas dar nepakankamo apspratimo su scena išdava. Išskirtinai jos apdovanojimą (kad ir pilnai užtarnauta) gėlėmis reikia laikyti.

SIŪSTUVAS VĖL VEIKIA

(Atkelta iš 4 psl.)

gio planus Hekmatai ir Eppleriui. Tik vėliau jis sužinojo, kas buvo atsikė, kai jis, miego milietelių veikiamas, miegojo Hekmatos lovoje. Ir jam buvo suraštas kelias tai klaidai atitaisyti. (Pabaiga)

tini dovanotojo nepermandaugsiausiu žestu pagrindinio vaidmens aktorei.

Labiau epizodinius vaidmenyse E. Radvila, J. Skomantas, S. Petkus, J. Balutis ir J. Cijūnėnėnė sukūrė reljefingus ir simpatyngai atmintinus charakterius.

Dail. Algirdo Kurausko dekoracijos organiškai derinos su veikalo realistine interpretacija. Tik smarkiai abejočiau, ar W. S. Maugham būtų iš viso realistiškai interpretuotinas. Gal tik išskirtinai šioje dramoje. Šiaip jau autorius yra gana tolimas realistinei mokyklai ir savo kūryboje mėgsta remtis psichoanalitika Freudu ir ypačiai Jungu.

Butaforijos ryškiai perkrauta. Antram akte dviaukštė sujaukta lova ir ypačiais skersai sceną perfiesta virvė su keliais pakartais skarmalais buvo visai nebūtinai ir estetiškai biaurūs scenovaizdžio elementai. Skurdai pavaizduoti būtų buvę pilnai gana tekstu nusakymų arba jau kelių simbolinių ženklų.

Muzikiniai aktų įvadai buvo mažai reikšmingi. O jeigu jų jau taip pasigesta, tai reikėjo duoti juos stipresnius, kad publikos šnabždesius nežūtų. Apšvietimui ir ypačiais efektais buvo gerti talkininkai draminei linijai ryškinti.

Aktyvo ir pasyvo balansas teigia, kad Pažadėtosios žemės spektaklis buvo didžiai vertingas sceninio meno kūrinys. Nei viena lietuvių kolonija neapsiviltų šita pastatymą pasikviesdinus. Liet. Scenos Darbuotojų Sąjunga, turinčiai tokią kūrybingą vadovybę ir būrį gabių vaidintojų, linkėtina kitam pastatymui ką nors iš savosios araminės kūrybos pasirinkti.

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligininės, medicininę, operacinę ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
Tel. SK 1-2183

DE MESIO' GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiuncia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi paimokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiam šii daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbai siųsti neleidžiama. Nepatikėkit sav. brangių siuntinių į neaiškias, iūlančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Se. ice Inc. siūnia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelėlių, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0876

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
KINGSBURY COAL COMPANY
SEE US OR CALL US WE CARRY THE FINEST IN COAL
WE GIVE EAGLE STAMPS
1635 EAST 39th ST. CE 1-0200

Clevelande APYLINKĖSE

Kviečiame į mūsų kultūrinių namų atidarymo iškilmes,

kurios įvyks: **Seštadienį, 8 val. vak. atidarymo pokylis.**

Sekmadienį, 10 val. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje pamaldos.

12 val. namų šventinimas ir atidarymo aktas.

2-8 val. Ansamblio paroda.

Norintieji pokylyje dalyvauti prašomi pranešti Ansamblio namų telefonu — CE 1-9646, kadangi vietų skaičius ribotas ir nepranešusiems gali jų pritrukti.

L. T. M. Čiurlonio Ansamblio, 10908 Magnolia Dr.

Gubernatoriui O'Neill pagerbti priėmimas

Sekmadienį, spalio 19 d., 6 val. vakaro, POLISH LIBRARY HOME patalpose, 1108 Kenilworth Avenue (prie West 14-os gatvės), įvyksta tautinių Clevelando grupių rengiamas priėmimas gubernatoriui O'Neill pagerbti. Norintieji tame priėmime dalyvauti bilietus užsako pas lietuvių komiteto pirmininką, advokatą Julijū Smetoną (telef. ERieviev 1-4333). Bilieto kaina \$1.00.

PAVI

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Išrinktas tėvų komitetas

Spalio 12 dieną įvykusiam Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos tėvų susirinkime buvo išrinktas šiemis mokslo metams tėvų komitetas tokios sudėties: O. Jokubaitienė — pirmin., St. Mačys — vicepir., B. Juodėnienė — sekret., P. Bielinis — izdin. ir

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave Brooklyn 21, N. Y.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes Sažiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

F. Navickas su poniu Dauper — valdybos nariais kontrolės reikalams. Susirinkime buvo nutarta įvesti mokesį už mokslą ir būtent: tie tėvai, kurių vienas vaikas lanko mokyklą, moka 10 dol. metams, o kurių lanko du ar daugiau vaikų, tie moka 15 dol.

Korporacijos Neo-Lithuania tradicinė šventė,

kurį ryšio spalio 25 d., šeštadienį, ruošiamą puošnioje ir erdvoje La Vera Supper Club salėje. Tą salę automobiliais lengviausia pasiekti, važiuojant Euclid Ave. iki Chardon Rd., gi Chardon Rd. kartu yra ir 6-tas kelias. Tuo keliu važiuojant reikia kirsti Bishop Rd., o nuo Bishop Rd. La Vera Klubas yra lygiai už 1 1/2 mylios, dešinėje pusėje kelio. Svečiai, ypatingai iš kitų miestų, prašomi šią žinutę išskirti.

Bendruomenės parengimų pakeitimai

Clevelando I apylinkės parengimų tvarkarašty padaryti kai kurie pakeitimai. Paskaitą apie Brazilijos lietuvių gyvenimą ir jų veiklą spalio 19 d., 11:15 val., lietuvių salės namuose skaitys inž. Mikalojus Ivanauskas, prieš du mėnesius atvykęs iš Brazilijos ir pastoviai apsigyvenęs Clevelande.

Anksčiau skelbta ta pat dieną vakaro, POLISH LIBRARY HOME patalpose, 1108 Kenilworth Avenue (prie West 14-os gatvės), įvyksta tautinių Clevelando grupių rengiamas priėmimas gubernatoriui O'Neill pagerbti. Norintieji tame priėmime dalyvauti bilietus užsako pas lietuvių komiteto pirmininką, advokatą Julijū Smetoną (telef. ERieviev 1-4333). Bilieto kaina \$1.00.

APSIMOKĖS

įsiregistruoti pas mus! **LESLIE REALTY CO.** 1429 Hayden Ave. LI 1-5100 Bela Greenfield. MA 1-6255 (k)

DVIEJŲ SEIMŲ NAMAS

Į šiaurę nuo Superior. Po 4 k. butas. Gaso šildymas. Garažas. Gerai išlaikytas. Tik \$11,200.

Beackland Realty
767 E. 185 IV 1-1012 (79)

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF ŠILDYMA ir ORO VENTILIACIJĄ

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate. Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra 1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu. DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

J. P. MULL-MULIOLIS

Seniausią lietuvišką namų pirkimo-pardavimo agentūrą Clevelande 6606 Superior

Šv. Jurgio parapijoje

Erdvus, gerame stovyje 9 kamb. namas ant Superior Ave., 2 vonios, 2 virtuvės, 2 garažai. Tinka med. gydytojui, advokatui ir kitokiai prekybai. \$14,000.

1 šeimos, 5 kamb., garažas, gerai užlaikytas. \$8,400.

2 šeimų Dibble Ave. \$14,700.

Eddy Rd. — St. Clair

2 šeimų 4-5, garažai, gerame stovyje, prašo \$14,700. Naudokite progą — paskola iš 5%.

Lynhurst

1 šeimos, 4 kamb. žemai, 1 didelis viršų, gražus sklypas 50x150, namas šildomas gazu — karštu vandeniu. Prašo \$17,500. Netoli Mayfield Rd., 1596 Commodore Rd. Galima apžiūrėti sekmdienį, spalio 19, nuo 1-5 p. p. Puikus pirkiny nesididelei šeimai.

Bratenahl

Mūrinis 9 kamb. namas, pristatytas garažai, gražus sklypas 216' ilgumo, netoli geros mokyklos. Puikus susisiekimas su miesto centru. \$24,000. Savininkas pasirošęs išvykti, žada parduoti už mažesnę kainą. Galima apžiūrėti šeštadienį spalio 18, nuo 2-6 po pietų. (80)

Bendradarbis Algimantas Dailidė

UT 1-2345 HE 1-8516

PARDUODAMAS NAMAS

Eddy Rd. rajone. Dviejų šeimų, 5-5, geram stovy. Parduoda savininkas. 12712 Iowa Ave.

Skambinti LI 1-5183

prieš pietus ir po 3:39 val. p. p. 1-6344.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE. SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3 1/2% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveičiarki ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybes, įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute; WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamirėti 1958 m. Lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdes garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksite, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEndersoo 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Vėžio priežastys ir gydymas (4)

Vėžio gydymas

DR. A. GRIGAITIS

Blogybių navikų gydymui stengiamasi pašalinti arba sunaikinti naviko audinius. Šiam reikalui naudojamas chirurginis būdas, spinduliai, o pastaruju metu ir vaistai, bei harmonai.

Blogybinio naviko pavienės ląstelės arba jų masės gali plėstis tarp normalių audinių, arba pasiekti limfos laukus, o iš jų limfos takais net ir tolimus žmogaus organizmo organus.

Kartais tenka išplauti visą organą su aplinkinėmis liaukomis. Taip, pvz., atsiradus krūties vėžiui, pašalinama visa krūtis su gretimomis liaukomis. Skrandžio vėžio atveju pašalinama 3/4 skrandžio arba net visas skrandis. Pastaruju metu chirurginiu būdu pašalinamas vėžys ir iš plaučių.

Chirurginis gydymas duoda gerus rezultatus, jei jis atliekamas laiku t. y. kol dar vėžio ląstelės krauju ar kitu būdu neišnešotos po tolimus organizmo užkampius.

Gydymas spinduliais. Dėl 50 m. pradėjo vartoti vėžio gydymui X spindulius, o pastaruju metu — radžio spindulius. X spinduliai arba radžio spinduliai pasiekia gilius audinius, ir paprastai arba ultrafioletiniai yra sugeriami odos. Naudojant atitinkama šiu spindulių dozė sunaikinami gvi audiniai, bet pirmiausia naviko, audiniai, kurie yra labiau jautrūs spinduliams, negu normalūs audiniai. Tai vėžio gydymo pagrindas.

Vėžio gydymui radžio spinduliais yra du būdai — paviršutinis, pvz., odos, ir gilus, pvz. vidinių organų, kurių gydymui įvedamos radžio medžiagos specialiuose vamzdeliuose. Pastaruju metu vieton radžio pradėjo vartoti dirbtines, radžio aktyvumą turinčias, medžiagas, tiek išoriniam, tiek vidiniam gydymui.

Naudojamas ir kombinuotas gydymo metodas t. y. chirurginis ir spinduliais, nes toks gydymas duoda gerus rezultatus. Pvz., gydant krūties vėžį, pastarąjį išplaukama, o vėliau švitinama X spinduliais. Lūdu vėžys pirmą gydymą X spinduliais arba radžiu, vėliau išplaukamas kaklo limfinės liaukos, nes jose gali būti vėžio metastazai (vėžio lizdai).

Gydymas harmonais. Harmoni

nai yra produktai — syvai vidinės sekrecijos liaukų pav. antinkstinių liaukų, smegenų priedėlio — hipofizio. Harmonai reguliuoja medžiagų keitimą ir organų veiklą. Pastebėti teigiami rezultatai, kartais gydant harmonais krūties, prostatos vėžį. Prostatos vėžį gydant, vartojami moters lytiniai harmonai, o krūties vėžį — vyro lyties harmonai.

Bandoma rasti ir kitų vaistų, kurie naikintų vėžio vietas prasidėtu normalių ląstelių gaminiams. Šiuo keliu bando eiti Amerikos mokslininkai. Ši ta jie jau yra pasiekę, gydant piktybinę vaikų mazakraujystę, kurią prilygina vėžiui. Kiti taip ir vadina šią ligą — kraujo vėžiu.

(Pabaiga)

BROOKLYN

ALT Sąjungos 1-mo sk. visuotinis narių susirinkimas įvyko spalio 14 d. Liet. Piliiečių Klube. Šis pirmas po vasaros atostogų susirinkimas buvo gausingas ir ryžtingas.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirm. St. Gudas, pakviesdamas skyriaus sekr. Dr. Br. Nemicką, kuris turėjo prisirengęs platų pranešimą apie tautinę veiklą. Pranešimas plačiai nušvietė buvusį Tautinį Kongresą New York, Amerikos Lietuvių Tarybos seimą Bostone ir Lietuvos Bendruomenės Seimą New York. Po pranešimo buvo gyvos diskusijos bei paklausimai. Toliau pirm. p. Gudas pranešė, kad prieš šiuos savųjų toje pat vietoje įvyko Taut. Sąjungos skyrių valdybų susirinkimas, kuriame buvo nutarta steigti Rytinę ALT Sąjungos Skvrių Apygardą. Tuo reikalu visiems išsikalbėjus ir reikalą gerai išsivildenus, šis valdybos darbas buvo užgirtas.

Skyriaus ateities darbu eilėje numatyta: apygardai pilnai susitvarkius, plačiu mastu rengti visuomenei nuspelniusio velionio Antano Olio minėjimą. Toliau sumanyta paminėti gruodžio 17 d. su tam tikslui parengta paskaita, nušviečiančia anuo metu Lietuvoje buvusią padėtį. Perskaičius BALFo atsišaukima, nutarta aukoti 10 dol., nes kiekvienas dalyvis sakėsi gavęs tokį pat paraginimą, todėl dar aukos atskirai.

New Yorko Liet. Tarybos klausima visapusiškai atsvarsčius, prieita išvados, kad, kai bus gautas pakvietas dalyvauti visuotiname susirinkime, siusti tautinių draugijų atstovus su reika-

lavimu sau teisės ateinančiais metais turėti Taryboje savo pirmininką, nes praėjusiais metais, t. y. 1958 m. N. Y. tautinė srovė Taryboje savo pirmininko neturėjo ir todėl ateinančiais metais N. Y. Tarybos vadovybė priklausomai tautinei srovei.

Susirinkimui užsibaigus, vyko laisvas pasikalbėjimas įvairiais klausimais. P. N.

Sekmadienį lapkričio 9 d., 4 val. p. p., Baltic Freedom House, 131 E. 70 Street, New York, N. Y., įvyksta visuotinis New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų narių susirinkimas, kuriame visi nariai kviečiami dalyvauti. Tuoj po susirinkimo bus du pranešimai, į kuriuos kviečiami ir svečiai. Šią vasarą Aliaskoje medžiojęs Dr. Kestutis Valiūnas, Neris International Co. direktorius, parodys juo naties pagamintų to krašto spalvotų vaizdų ir pasakos apie medžioklės nuotykius bei Aliaskos ateities galimybes. Lietuvos vicekonsulas A. Simutis padarvs pranešimą apie nirmai New Yorko mokytoja lietuvi Karoli Kuršiu (Carolus Curtius), nuo kurio atvykimo Amerikos kontinenta sekančiais metais sueina trys šimtai metų. Juozas Ginkus, Liet. Prekybos Rūmų Pirmininkas

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Redaguoja R. MIEZELIS

NUOTYKIAI KRITIKOS PASAULYJE

Organizacinėje veikloje yra pilna — net knibda! — neracionalių elementų. Racionaliai galvojant, organizacijos tikslai yra jos užsibrėžtų uždavinių vykdymas. Kiekvienas narys ir rūpinasi, kad sambūris kuo sėkmingiausiai savo tikslus pasiektų. Yra darbų, kurių nesinori dirbti, bet, jei jų reikia, žmogus juos atlieki. Istvermingai ir ištikimai. Kai kuo gali būti nepatenkintas — būtų keista, jei nebūtum! — ir tais atvejais ramiai ir kritiškai, taupydamas laiką ir kitų nuotaikas, pasakai, jeigu matyti, kad kritika padės organizacijai siekti savo tikslų (arba pasirinkti geresnius).

Tačiau kritika niekada nėra tikslas sau. Jos tikslas — įgalinti geresnę veiklą. Jeigu ji veiktos neįgalina, ji yra buvusi nereikalinga ir iš esmės teisrieškianti kritiko asmeninį tuštybę, randačią pasitenkinimo plepėjime, žodžių ar raštu. Jeigu, tačiau, kritika ne tik neįgalina geresnės veiklos, bet, atvirkščiai, ją dar trukdo, darbo bendro darbo nuotaiką, atbaudo dorus ir nuosirdžius žmones, — tada kritika bus buvusi jau ne vien asmeninės tuštybės, bet ir visai nebe-

veiko destruktivaus egoizmo išraiška.

(Teko kažkada dalyvauti posėdy, kuriame pacientas — destruktivus egoistai y r a ligo nys, — dvi valandas pakeltu balsu šaukęs dėl padarytų kelių dolerių išlaidų ir visiems iki gyvo kaulo sugadines nuotaiką, pagaliau, tai pastebėjęs, spinduliuojančiom iš džiaugsmo akim pareiškė: "Kaip buvo gera išsikalbėti!" — Gera šiuo atveju buvo dėlto, kad pavyko kai ką sugriauti, nors kažin ar ir patsai pacientas suvokė, dėl ko jis staiga taip maloniai pasijautė).

Nėra patogesnės progos organizacinė veiklon "prisegti" pagedusių asmeninių jausmų, kaip per kritikos pretenziją. Imti ir išlieti savo jausmų pamazgas stačiai ir paprastai kitiems į akis mūsų žmogui visgi atrodė per nuoga. Bet "kritika" yra kitas reikalas! Ji ginama fikcijos, kad ji padeda bendram darbui, ir kitos fikcijos, kad kiekvienas turi laisvę kritikai. Tačiau neracionali kritika, kuri užblokuoja tolimesnius darbus, išieikvoja jiems skirtą laiką, arba tiesiog mirtinai nubaido visus bendradarbius, — ne padeda, o griauina. (Pasientas apie tai, aišku, nepagalvoja, bet "daktarui" — galvojančiai daugumai — reiktu pagalvoti!).

Ir žmogus turi teise kritikuoti juk ne vien dėl to, kad yra kas pasakyti, o tam, kad jo kritika padėtų ateityje veikti. Kritika prasminga tik tada, kai ji visiškai racionali, neasmeninė ir — atsargi: ne užgauliojanti, bet ceibstinti. Kitokia kritika yra ertynas ir paprasčiausias egoizmas, ir egoizmas yra ne teisė, bet uzurpacija.

Jok istatymas neužtikrina ir beai užtikrinti teisės kitus — ir bendra darba — aukoti savo asmeninio egoizmo patenkiniui. Civilizacija pradžioje laisve kūbvimams, bet ne destruktiviams veiksams. Vargas demokratija, kuri patalocini savęs nevaldyva supainioja su žmogaus teisiu reikiimu. Lygia dalia vargas ir bendruomenė, kuri esantume, "instinktyviai" neįaužia tas nesveikla norėda ir eoziteta, ir nesisieia poverstiu atskirti nuo racionalaus ir kūbvinio — tegul ir ne visa gerkle tankiančio — veikimo.

Racionaliam individui nėra lengva "diskusijoje" atsilaukyti prieš daug ir garsiai šaukiantį rėksnį — jau vien dėl to, kad toksai žmogus gėdijasi už rėksnį ir turi šiam "darbui" atiduoti dalį savo psichologinės energijos. Pačios bendruomenės atsakomybė yra už žodžių mokėti pajusti, kur sveikos ir kur nesveikos intencijos. Bendruomenė, kaip ir profesinis psichologas, turėtų daugiau išgirsti iš intonacijos, negu iš pačių žodžių, kurie dažnai tik slepia tai, dėl ko jie sakomi.

Jeigu bendruomenė nemoka juoktis iš savo kvailių, tai jos kvailiai juokiasi iš bendruomenės. G. K.

Santaros Chicagos skyrius, Centro Valdybos pavedimu, lapkričio mėn. 2-3 dd. ruošia rajoninę konferenciją, kurioje dalyvauti kviečiami Clevelando, Detroito, Urbanos ir Chicagos skyriai.

Vladas Krivickas skaitė paskaitą tema "Tautiškas šandien ir praityje" New Yorko santariečių susirinkime. Spalio 4 d. įvykusi Santaros Initium Semestri New Yorke pravedė Daila Audėnaitė, Kristina Škėmaitė ir Juozas Mačiūnas. Skyriui sumaniai vadovauja Anatolijus Butas.

Bostono Santaros skyrius suruošė rudeninę iškylą į Cape Codą. Nors savaitgalis ir buvo lietingas, bet suvažiavę bostoniečiai ir svečiai iš kitų vietovių linksmai ir įdomiai praleido laiką.

Antanas Škėma, Santaros Garbės Filisteris, Vladas Eikinas ir Vida Malšauskaitė atvyksta Chicago su Bostono dramos

sambūriu, kuris duos K. Inčiūros — A. Gustaičio 6 veiksmų dramą "Vincas Kudirka" ir V. Karklinš komediją "Raudonasis Vynas" spalio 25-26 d.d. Marijos Aukstiesniosios Mokyklos salėje.

Santaros filisteriai Vytautas Kavolis ir Benediktas Mačiūka pradėjo dėstyti universitetuose: Vytautas Kavolis dėsto sociologiją Tufts universitete prie Bostono, o Benediktas Mačiūka — politinius mokslus University of Connecticut.

Chicagoje Western Ballroom salėje spalio 18 d. įvyksta didelis "Lituanus" renti balius. Santariečiai ir visuomenė maloniai kviečiama gausiai dalyvauti ir paremti šio svarbaus žurnalo leidimą.

Santaros filisteris advokatas Algimantas Kėzelis atidarė savo istaigą Crane Savings and Loan Association patalpose, 2555 West 47th St., Chicagoje. Jau misis advokatas mieliai patarnauja lietuviams jų teisiniuose reikaluose.

Daila Juknevičiūtė, neseniai grįžusi po studijų iš Europos, ištėkėjo už Algimanto Mackaus. Abu jaunieji yra davę nemažą kultūrinį įnašą Santaros veiklai. Geriausi visų santariečių linkėjimai jiems.

Spalio 3 d. Jaunimo centre įvyko pirmasis šių mokslų metų Chicagos Santaros skriaus susirinkimas. Gabrielium Gedvila atidarė susirinkimą trumpu žodžiu pasveikindamas naujuosius studentus įsijungiančius į Santarą ir nušviesdamas Santaros veiklą. Pirmininkauti kviečiamas Mindaugas Balčiauskas, sekretoriauti Regina Šaparaitė. Programoje pravedami debatai "Nutautėjimo banga" modernuojant Bernardui Prapuoleniui ir debatuojant Vanda Gegevičiūtei su Gabrielium Gedvila. Pagrindė buvo svarstomos kūrybą skatinančios atmosferos sukūrimo ir bendruomenės, kuriai kūrėjai galėtų kurti, išlaikymo problemos. Gabrielium Gedvilai ginant pozicijas, kad mes galime Amerikoje sudaryti kūrybinę atmosferą ir išlaikyti bendruomenę, o Vanda Gegevičiūtei argumentuojant, jog tai po kiek laiko bus neįmanoma, atrodė lvg negatyvioji pusė ir laimės debatus. Tačiau vėliau, išsiungus i diskusijas ir klausytojams, klausimo sprendimas palinko i geriaia puse, pasitvirt emigrantu lietuviškumu ir esinratimu, vpač pabrėžiant lietuviškosios dvasios svarbą šeimoje.

"Lituanus" rėmimo reikalą pranešimą padarė Santaros atstovas Chicagos komitete Algimantas Kėzelis, Jonas Bagdonas pranešė apie savo darbą viename komitete, Leonas Narbutis pasveikino skyrių Centro Valdybos vardu, o Rita Šimanskytė-Kavolienė organizavo "rekrūtus" į Santaros literatūros ir lituanistikos studijų būrelį. Užbaigus einamuosius reikalus, persikelta šeimyninei arbatėlei pas "Žvilgsnių" redaktore Danutę Sakalauskaitę.

Naujojon Chicagos skyriaus valdybon išrinkti: Bernardas Prapuolenis, Mindaugas Balčiauskas, Giedrė Brazdytė, Gabrielium Gedvila, Regina Šaparaitė ir Aleksas Pocius.

IR TAIP GYVENIME RŪNA

Italijos motociklistas, kuris vežėsi 20 kg. medaus, susidūrė su lengva mašina. Bitės, suskridusios iš aplinkinių kaimų, pradėjo naudotis tuo medum. Visas judėjimas buvo sustabdytas. Gaisrininkai ir policija bandė kelią nuvalyti, bet apie 50 bičių sugeltų atsidūrė pas gydytoją. Tik pačios bitės per 2 valandas viską nuvalė.

Marylando valstybės teisėjui paprašius vieną liudininką pakelti dešinę ranką priešais, jis pakėlė kairę. Teisėjui pakartojus reikalavimą liudininkas pareiškė, kad jis esąs kairiarankis, todėl jam ir geriau prisiekti kairę ranka.

Šio šimtmečio pradžioje amerikietė moteris dirbo pramonėje vidutinėškai šešerius metus. Šiuo metu vidurkis jau siekia 18 metų. Iš penkių dirbančių moterų dvi yra vyresnės, negu 45 metų. Profesionalių moterų skaičius didėja ir tuo pačiu vyrų skaičius mažėja.

Minnesotoje medžių kirtėjas buvo užkluptas meškos, kuri stovėjo metro atstume pasirengusi ii smogti. Kirtėjas greit ištraukė iš medžio elektrinį piuklą ir įrėmė meškai į pilva žvėris nūgriuvo mirtinai sužeistas, bet ir medkirtis apalpo, vienok liko nesužeistas.

Illinois valstybėje vienas pilielis buvo apkaltintas, jog jis norėjęs sugadinti pinigų lošimo automatą ir tuo pačiu kiekvieną kartą laimėti. Kaltinamasis gindamasis pareiškė, jog remiantis Illinois valstybės įstatymais, pinigų lošimo automatai yra nelegalūs, todėl legaliai tokio automato negalėjo būti. Tuo pačiu esą negalima nelegaliai paimti iš to, ko legaliai nėra.

Cincinnati mieste gaisrininkai išvyko gesinti gaisro, kurio nebuvo. Sugrįžę rado kitos stoties gaisrininkus. Jie gesino jų stoties virtuvę, nes besukbedami buvo pamirše krosnį, ant kurios tirpo lašiniai.

Viena Iowa valstybės moteris iškėlė kaimynui bylą, reikalaujama nukirsti medį augantį prie pat tvoros, nes paukščiai sutepą pažadiavus baltinius. Kaltinamoji advokatas pareiškė, kad šandieninis pasaulis pripažįsta nenumatytų ir nekontroliuojamų kritulių galimybę.

Salt Lake City miesto gyventojas policijai pranešė, jog dingo šuo ir žmona. Jis smulkiai nurodė, kaip atrodė šunelis, bet natsiminė žmonos išvaizdos...

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius nauju ir senų namu dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje. Lietuviams darome nuolaida. J. ir E. Ignatavičiai 677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

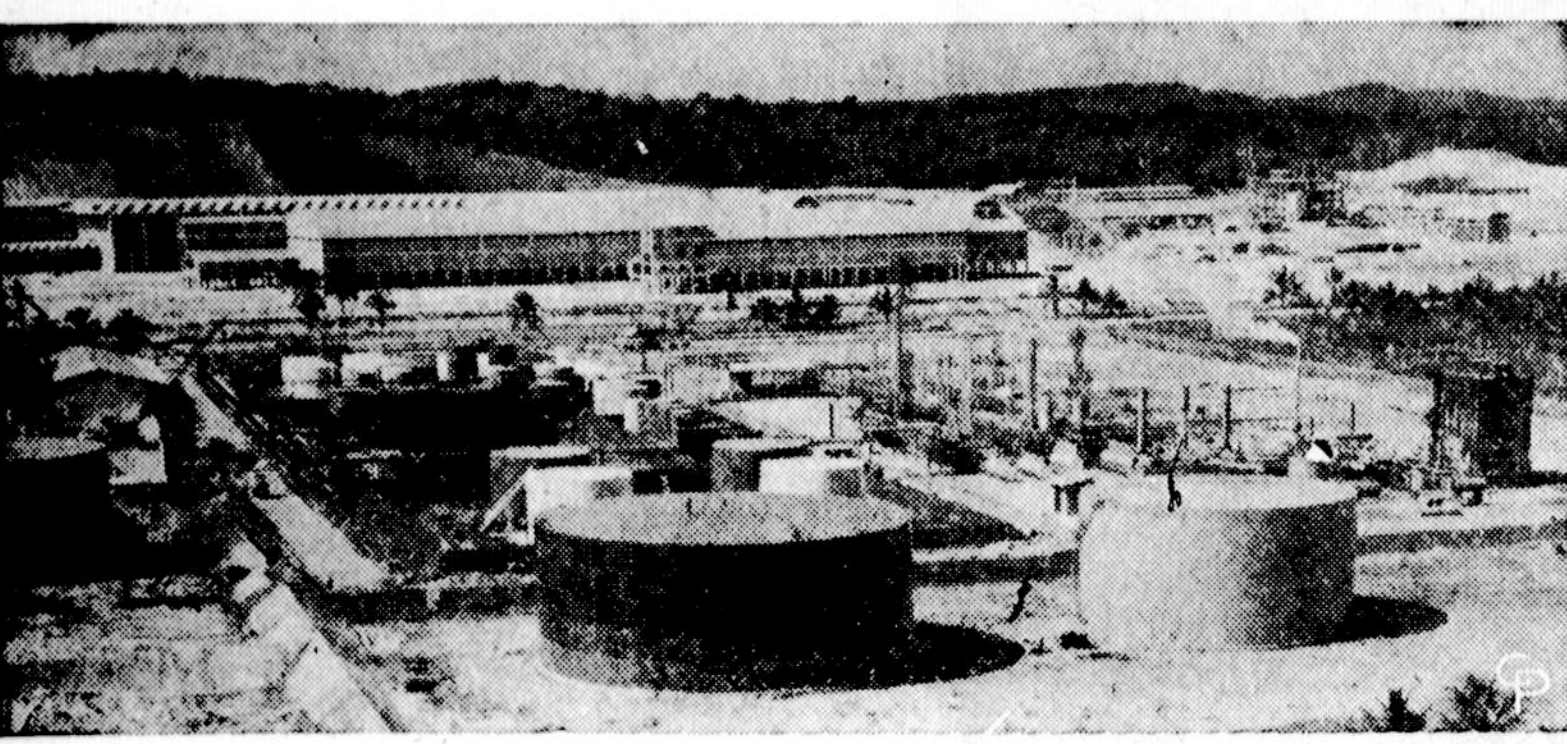
J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Svarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.
AUTOMAŠINŲ TAI SYMAS
Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.
Pardudami amžini akumuliatoriai.
24 hours towing.
Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

ELIZABETH
VASYLIŪNO SMUKO SONATŲ KONCERTAS
Amerikos Lietuvių Bendruomenės Elizabetai Apylinkės Valdyba spalio 11 dieną sėkmingai surengė Izidoriaus Vasyliūno smuko sonatų koncertą Elizabetai, Lietuvos Laisvės salėje. Tai pirmas čia įvykęs jo koncertas, palikęs gražiausius įspūdžius ilgam laikui.
Programą sudarė L. van Beethoveno sonata A dur (op. 1), K. V. Banaičio sonata D moll ir E. Griego sonata C moll (op. 45). Publikos prisipirtas, smuikininkas busi pridėjo J. Zilevičiaus keturias smuko miniatiūras. Akomponavo jo sūnus Vytenis M. Vasyliūnas.

Koncertu susidomėjimas buvo didelis. Be gausios publikos, atsilankė ir apylinkės muzikai: pianistė Rajsuskaitė-Sušienė, J. Zilevičius, Čižauskas, J. Stankūnas ir kt.
Po koncerto įvyko pobūvis smuikininkui pagerbti, kuriame dalyvavo per 70 asmenų. Čia susidarė proga pasikalbėti, pasidžiaugti ir susipažinti. Gailla, kad koncertantas turėjo greitai visus aplūsti ir grįžti atgal į savo miestą.

Ypatingai tenka paminėti Vasyliūno iškelta mintis — organizuoti lėšas lietuvių muzikų kūrinams leisti. Ša mintį jis ir padėjo įgyvendinti šiuo koncertu. Jis, kaip iniciatorius, pasiryžo koncertuoti be jokio atlyginimo, visą savo konhertų pelną skirdamas specialiam fondui, kuriame sukauptos lėšos būtų naudojamos tik lietuvių kompozitorių kūriniams leisti. Jo nuomone, pirmiausia reikėtų išleisti šiuos jau parašytus kūrinius: V. K. Banaičio — "Lietuvos idilijos", opera "Jūratė ir Kastytis", "200 liaudies dainų" ir k.; J. Gaidelio — Simfoninės poemos "Aliarimas", "Jūratė ir Kastytis", "Gedimino sapnas" ir oratorija "Giesmė apie Gediminą"; J. Karcinsko — "Atpirkimo misterija", "Giesmė į šviesą", "Atspindžiai" ir kt.; Vl. Jakubėno simfonijos Nr. 2, 3 ir "Miško šventė". Tai būtų tik pati pradžia. Ir be paminėtų yra daugybė vertingų spausdintinių kūrinių. Jei ir kiti muzikai įsijungtų į šį planą, galėtų susidaryti pajėgus fondas. Tikėtina, kad visuomenė iš savos pusės šį žygį gausiai paremtų.

CHICAGOJE
Dirva gaunama atskirais numeriais:
Margučio įstaigoje, 6755 So. Western Ave.
Marginių krautuvėje, 2511 W. 69 Street.
J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted St.
Terros knygyne, 3333 So. Halsted St.
St. Ramanausko kraut., 4559 So. Hermitage Ave.
St. Penčylos kraut., 4501 So. Talman Ave.
B. Siliūno kraut., 4600 So. Fairfield Ave.
P. Ramanauskų krautuvėje, 1439 So. 49 Ave.

Venezuela baigė pirmosios nuosavos naftos rafinerijos statybą. Ji nėra pajėgi — tik 3,000 statinių per dieną, tačiau joje Venezuela ruoš savų technikų prieauglį. Tai pirmieji pasiruošimai palaipsniui išstumti užsienių (daugiausia JAV) naftos bendroves iš Venezuelos.

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI
TAI YRA DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO RAGANŲ MEDŽIONĖS KRONIKA
PARAŠĖ
JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS
Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.
Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiusti.